

Zakon o železnici

Zakon je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. [45/2013](#) i [91/2015](#).

I. UVODNE ODREDBE

Član 1.

Upravljanje javnom železničkom infrastrukturom i obavljanje prevoza u železničkom saobraćaju vrši se pod uslovima i na način propisanim ovim zakonom.

Član 2.

Upravljanje javnom železničkom infrastrukturom, u smislu ovog zakona je: održavanje javne železničke infrastrukture; organizovanje i regulisanje železničkog saobraćaja; obezbeđenje pristupa i korišćenja javne železničke infrastrukture svim zainteresovanim železničkim prevoznicima, kao i pravnim i fizičkim licima koja obavljaju prevoz za sopstvene potrebe; zaštita javne železničke infrastrukture i vršenje investitorske funkcije na izgradnji i rekonstrukciji javne železničke infrastrukture.

Prevoz putnika i prevoz robe u železničkom saobraćaju može se vršiti kao javni prevoz ili kao prevoz za sopstvene potrebe.

Obavljanje delatnosti upravljanja javnom železničkom infrastrukturom i delatnosti obavljanja prevoza putnika i prevoza robe u železničkom saobraćaju uređuje se na načelima razdvajanja poslova upravljanja javnom železničkom infrastrukturom i poslova obavljanja prevoza u železničkom saobraćaju.

Član 3.

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sledeće značenje:

- 1) *gradska železnica* je železnica sa posebnim saobraćajno-tehničkim karakteristikama, kojom se vrši javni prevoz na teritoriji jedinice lokalne samouprave, odnosno području naseljenih mesta u sastavu jedinice lokalne samouprave;
- 2) *dodela trase voza* je raspodela kapaciteta javne železničke infrastrukture koju vrši upravljač infrastrukture;
- 3) *železnička vozna sredstva* su vučna, vučena i ostala vozila;
- 4) *železnički prevoznik* je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji je registrovan za obavljanje delatnosti javnog prevoza u železničkom saobraćaju i kome je izdata licenca za prevoz, uz obavezu da obezbedi vuču vozova ili pruža samo uslugu vuče vozova;
- 5) *železnički prevoznik za sopstvene potrebe* je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavlja isključivo prevoz za sopstvene potrebe i kome je izdata licenca za prevoz;
- 6) *železničko područje* je zemljišni prostor na kome se nalaze železnička pruga, objekti, postrojenja i uređaji koji neposredno služe za vršenje železničkog saobraćaja, prostor ispod mostova i viadukata, kao i prostor iznad trase tunela;
- 7) *žičara* je železnica sa posebnim saobraćajno-tehničkim osobinama, i može biti viseća žičara, uspinjača i vučnica, kojom se vrši javni prevoz putnika i robe ili samo putnika, odnosno robe ili lica i robe za sopstvene potrebe;
- 8) *zagušena infrastruktura* je deo železničke infrastrukture za koji se potražnja za kapacitetom infrastrukture ne može u potpunosti zadovoljiti tokom određenih perioda vremena, pa čak i nakon usklađivanja različitih zahteva za kapacitetima infrastrukture;
- 9) *zaštitni pružni pojas* je zemljišni pojas sa obe strane pruge, u širini od 100 m, računajući od ose krajnjih koloseka;
- 10) *Izjava o mreži* je dokument kojim se utvrđuju kriterijumi i postupak za dodelu kapaciteta infrastrukture, naplata naknada i cena usluga, kao i druge informacije koje su potrebne da bi se mogao podneti zahtev za dodelu trase voza;
- 11) *industrijska železnica* je železnica kojom privredno društvo iz oblasti industrije, šumarstva, rudarstva ili drugih oblasti privrede prevozi robu ili lica za sopstvene potrebe;
- 12) *industrijski kolosek* je železnički kolosek koji se priključuje na javnu železničku infrastrukturu i služi za dopremanje i otpremanje robe za vlasnika, odnosno nosioca prava korišćenja tog koloseka;
- 13) *infrastrukturni pojas* je zemljišni pojas sa obe strane pruge, u širini od 25 m, mereći od ose krajnjih koloseka koji funkcionalno služi za upotrebu, održavanje i tehnološki razvoj kapaciteta infrastrukture;
- 14) *isključivo pravo* je pravo kojim se železnički prevoznik ovlašćuje da pruža određene usluge javnog prevoza putnika železnicom na određenoj trasi voza ili mreži ili na određenom području, uz isključivanje svih drugih železničkih prevoznika;
- 15) *javna železnička infrastruktura* je pruga sa svim pripadajućim objektima, postrojenjima, uređajima i slično u funkciji železničkog saobraćaja, kao dobro u opštoj upotrebi u svojini Republike Srbije, koju mogu koristiti svi železnički prevoznici i železnički prevoznici za sopstvene potrebe pod jednakim uslovima;
- 16) *javni prevoz* je prevoz putnika i robe, koji je dostupan svim korisnicima pod jednakim uslovima;
- 17) *javni prevoz putnika od opšteg interesa* obuhvata usluge prevoza putnika od opšteg ekonomskog interesa koje se pružaju javnosti na nediskriminativnoj osnovi i kontinuirano;
- 18) *kapacitet infrastrukture* je ukupan broj trasa vozova koji se planira sa postojećim stanjem tehničke pouzdanosti i tehnološke raspoloživosti elemenata infrastrukture na određenoj pruzi u određenom periodu vremena;
- 19) *koordinacija* je proces tokom kojeg upravljač infrastrukture i podnosioci zahteva vrše usklađivanje pojedinačnih zahteva radi dodeljivanja trasa voza;
- 20) *licenca za prevoz* je isprava koju nadležni organ izdaje železničkom prevozniku i železničkom prevozniku za sopstvene potrebe o sticanju prava za obavljanje svih ili posebnih vrsta prevoza u železničkom saobraćaju;
- 21) - **brisana** -
- 22) *manipulativna pruga* je deo javne železničke infrastrukture upravljača infrastrukture koja služi za prevoz robe za potrebe privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika, po potrebi i bez utvrđenog reda vožnje;
- 23) *metro* je prostorno nezavisan šinski sistem visokog kapaciteta sa posebnim konstruktivnim i energetsko-pogonskim karakteristikama;
- 24) *mreža* je celokupna javna železnička infrastruktura kojom upravlja upravljač infrastrukture;
- 25) *nadoknada za obavezu javnog prevoza* obuhvata korist, naročito finansijsku, koju nadležni organ neposredno ili posredno pruža iz sredstava javnih fondova tokom perioda sprovođenja obaveze javnog prevoza ili u vezi sa tim periodom;
- 26) *neposredno dodeljivanje* je dodeljivanje ugovora o obavezama javnog prevoza određenom železničkom prevozniku bez prethodnog tenderskog postupka;
- 27) *obaveza javnog prevoza putnika* je zahtev koji je definisan ili utvrđen od strane nadležnog organa u cilju obezbeđivanja usluga javnog prevoza železnicom od opšteg interesa, a koji železnički prevoznik, ukoliko bi postupao rukovodeći se samo komercijalnim, interesima, ne bi prihvatio ili ga ne bi prihvatio u istoj meri ili pod istim uslovima bez nadoknade;
- 28) - **brisana** -
- 29) *okvimi sporazum* je ugovor kojim se uređuju prava i obaveze podnosioca zahteva i upravljača infrastrukture u vezi sa kapacitetom infrastrukture koji će se dodeljivati i naknadama koje će se naplaćivati u periodu dužem od perioda važenja jednog reda vožnje;
- 30) *opšte pravilo* je mera koja se bez diskriminacije primenjuje na sve usluge javnog prevoza putnika iste vrste na određenom geografskom području za koje je odgovoran nadležni organ;

31) *plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture* obuhvata meru ili niz mera sa rokovima za njihovo sprovođenje koji se predlažu za ublažavanje ograničenja kapaciteta infrastrukture koja dovode to toga da se jedan deo infrastrukture proglašava zagušenom infrastrukturom;

32) - **brisana** -

33) *prevoz za sopstvene potrebe* je prevoz lica ili robe koji železnički prevoznik, privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, imalac železničkih voznih sredstava, vrši tim sredstvima za potrebe svoje delatnosti;

34) *pružni pojas* je zemljišni pojas sa obe strane pruge, u širini od 8 m, u naseljenom mestu 6 m, mereći od ose krajnjih koloseka, zemljište ispod pruge i vazdušni prostor u visini od 14 m. Pružni pojas obuhvata i zemljišni prostor službenih mesta (stanica, ukrasnica, stajališta, rasputnica, putnih prelaza i slično) koji obuhvata sve tehničko - tehnološke objekte, instalacije i pristupno-požarni put do najbližeg javnog puta;

35) *red vožnje* je akt upravljača javne železničke infrastrukture kojim se utvrđuje plan saobraćaja vozova za prevoz putnika i robe, kao i za sopstvene potrebe na javnoj železničkoj infrastrukturi;

35a) roba podrazumeva stvari koje se prevoze u železničkom robnom saobraćaju;

36) *trasa voza* je kapacitet infrastrukture neophodan za saobraćaj voza između dva službena mesta, u predviđenom vremenu i pod tačno utvrđenim tehničko-tehnološkim uslovima na javnoj železničkoj infrastrukturi;

37) *turističko-muzejska železnica* je železnica sa posebnim saobraćajno-tehničkim karakteristikama, kojom se vrši javni prevoz putnika, uključujući i prevoz železničkim voznim sredstvima muzejske vrednosti;

38) *ugovor o obavezi javnog prevoza putnika* obuhvata jedan ili više pravno obavezujućih akata kojima se potvrđuje sporazum između nadležnog organa i železničkog prevoznika o poveravanju tom prevozniku upravljanja i pružanja usluga javnog prevoza u skladu sa obavezama koje proističu iz tog ugovora. Sastavni deo ugovora takođe može činiti odluka nadležnog organa koja sadrži uslove pod kojima nadležni organ poverava pružanje takvih usluga železničkom prevozniku;

39) *upravljač infrastrukture* je javno preduzeće, društvo kapitala ili preduzetnik koji je ovlašćen za upravljanje javnom železničkom infrastrukturom;

40) putni prelaz je mesto ukrštanja železničke pruge koja pripada javnoj železničkoj infrastrukturi, industrijskoj železnici ili industrijskom koloseku i puta u istom nivou, koji obuhvata i ukrštanje tih koloseka sa pešačkom ili biciklističkom stazom.

II. UPRAVLJANJE ŽELEZNIČKOM INFRASTRUKTUROM

1. Elementi železničke infrastrukture

Član 4.

Železnička infrastruktura obuhvata donji i gornji stroj pruge, tunele, mostove i ostale objekte na pruži, stanične koloseke, telekomunikaciona, signalno-sigurnosna, elektrovučna, elektroenergetska i ostala postrojenja i uređaje na pruži, opremu pruge, zgrade železničkih službenih mesta i ostale objekte u pružnom pojasi koji su u funkciji regulisanja železničkog saobraćaja i održavanja železničke infrastrukture, terminale, pružni pojas i vazdušni prostor iznad pruge u visini od 12 m, odnosno 14 m kod dalekovoda napona preko 220 kV, mereno iznad gornje ivice šine.

Železnička infrastruktura obuhvata i izgrađeni putni prelaz kod ukrštanja železničke infrastrukture i puta sa obe strane koloseka u širini od tri metra mereno od ose koloseka, uključujući i prostor između koloseka kada se na putnom prelazu nalazi više koloseka.

Železnička infrastruktura ne obuhvata objekte za održavanje voznih sredstava sa pripadajućim kolosecima i železničke depoe.

Ministar nadležan za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Ministar) bliže propisuje elemente železničke infrastrukture iz stava 1. ovog člana.

2. Vrste železničke infrastrukture

Član 5.

Železnička infrastruktura može biti javna železnička infrastruktura (u daljem tekstu: železnička infrastruktura) i industrijska železnica ili industrijski kolosek.

Turističko-muzejska železnica je deo javne železničke infrastrukture.

Član 6.

Železničke pruge se kategorišu na sledeći način:

- 1) magistralne pruge - od značaja za međunarodni i nacionalni saobraćaj;
- 2) regionalne pruge - od značaja za regionalni i lokalni saobraćaj;
- 3) lokalne pruge - od značaja za lokalni saobraćaj;
- 4) manipulativne pruge - od značaja za privredne subjekte.

Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Ministarstvo) donosi akt o kategorizaciji železničkih pruga.

2a Upravljanje železničkom infrastrukturom

Član 7.

Železnička infrastruktura je dobro u opštoj upotrebi u svojini Republike Srbije, koje mogu koristiti železnički prevoznici i železnički prevoznici za sopstvene potrebe, pod jednakim uslovima, u skladu sa ovim zakonom.

Upravljanje železničkom infrastrukturom je delatnost od opšteg interesa.

Delatnost iz stava 2. ovog člana može obavljati javno preduzeće ili društvo kapitala, u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj javnih preduzeća.

Delatnost iz stava 2. ovog člana može da obavlja i preduzetnik, pod uslovima i na način utvrđen zakonom.

Upravljač infrastrukture mora biti računovodstveno razdvojen od privrednih subjekata koji obavljaju delatnost prevoza putnika i robe.

Upravljač infrastrukture mora biti nezavisan u procesu odlučivanja od svih ostalih subjekata na tržištu železničkih usluga, uključujući i druga privredna društva koja s upravljačem infrastrukture čine povezana društva u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva.

Član organa upravljanja subjekta na tržištu železničkih usluga, odnosno član organa upravljanja njegovog kontrolnog društva, ako se radi o povezanim društvima u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, ne može istovremeno biti član organa upravljanja upravljača infrastrukture.

Ukoliko su upravljač infrastrukture i subjekt na tržištu železničkih usluga povezana društva, član organa upravljanja upravljača infrastrukture i član organa upravljanja subjekta na tržištu železničkih usluga ne mogu istovremeno biti i članovi organa upravljanja njihovog kontrolnog društva.

Članovi organa upravljanja upravljača infrastrukture, kao i viši rukovodeći kadar na poslovima dodele kapaciteta infrastrukture, utvrđivanja naknada za korišćenje kapaciteta infrastrukture, izrade i objavljivanja reda vožnje i izrade Izjave o mreži, nakon prestanka obavljanja tih poslova, a koje su obavljali najmanje dve godine, ne mogu biti imenovani za članove organa upravljanja privrednih društava koja s upravljačem infrastrukture čine povezana društva, u periodu od najmanje dve godine.

Upravljač infrastrukture mora da ima sertifikat o bezbednosti za upravljanje železničkom infrastrukturom, koje izdaje Direkcija za železnice.

Sertifikat o bezbednosti za upravljanje železničkom infrastrukturom izdaje se u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbednost u železničkom saobraćaju.

Član 8.

Upravljač infrastrukture donosi program održavanja železničke infrastrukture, organizovanja i regulisanja železničkog saobraćaja, kao i izgradnje i rekonstrukcije železničke infrastrukture, na koji saglasnost daje Vlada.

Član 9.

Poslovi upravljanja na delu železničke infrastrukture za koju upravljač infrastrukture nema ekonomski interes, prenose se upravljaču infrastrukture koga osniva autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave.

Prenos prava upravljanja iz stava 1. se odnosi na pruge od regionalnog i lokalnog značaja.

Odluku o prenosu poslova iz stava 1. ovog člana, donosi upravljač infrastrukture na zahtev autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Na odluku iz stava 3. ovog člana, saglasnost daje Vlada.

Upravljanje železničkom infrastrukturom iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa odredbama ovog zakona.

3. - naziv brisan -

Član 10.

- brisan -

Čl. 11. do 13.

- brisani -

Član 14.

Upravljač infrastrukture je dužan da obezbedi trajno, neprekidno i kvalitetno održavanje i zaštitu železničke infrastrukture, nesmetano korišćenje objekata železničke infrastrukture i drugih sredstava rada za železnički saobraćaj, kao i organizovanje i regulisanje bezbednog i nesmetanog železničkog saobraćaja.

Upravljač infrastrukture je, pri obavljanju delatnosti, dužan da se stara o zaštiti životne sredine u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Upravljač infrastrukture odgovara za štetu koja nastane korisnicima prevoza, železničkim prevoznicima, železničkim prevoznicima za sopstvene potrebe, privrednim društvima, drugim pravnim licima ili preduzetnicima zbog neizvršavanja svojih obaveza iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 15.

Upravljač infrastrukture može obustaviti javni prevoz putnika i robe na železničkoj infrastrukturi ili delu železničke infrastrukture na kojoj javni prevoz putnika i robe postane nerentabilan, uz saglasnost Vlade.

Železničku infrastrukturu ili njen deo na kojoj se zbog nerentabilnosti obustavi javni prevoz putnika i robe upravljač infrastrukture može da preuredi u manipulativnu prugu ili za druge namene i da propiše uslove i način korišćenja.

Upravljač infrastrukture je dužan da odluku o obustavljanju prevoza iz stava 1. ovog člana dostavi železničkim prevoznicima, železničkim prevoznicima za sopstvene potrebe, organima autonomne pokrajine i organima jedinice lokalne samouprave i objavi u dnevnim listovima i drugim sredstvima javnog informisanja, najkasnije šest meseci pre datuma predviđenog za obustavljanje prevoza.

4. Pristup i korišćenje železničke infrastrukture

a) Pristup železničkoj infrastrukturi

Član 16.

Železnička infrastruktura koristi se pod uslovima i na način utvrđenim ovim zakonom.

Na železničkoj infrastrukturi železnički saobraćaj odvija se pod uslovima utvrđenim propisima kojima se uređuje bezbednost železničkog saobraćaja.

Član 17.

Železničku infrastrukturu može da koristi železnički prevoznik i železnički prevoznik za sopstvene potrebe, ako ima:

- 1) licencu za prevoz;
- 2) sertifikat o bezbednosti za prevoz, koji se izdaje u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbednost u železničkom saobraćaju;
- 3) ugovor o korišćenju železničke infrastrukture.

Ugovorom o korišćenju železničke infrastrukture bliže se uređuju međusobna prava i obaveze između upravljača infrastrukture i lica iz stava 1. ovog člana, a koja se odnose na garantovanje tehničkih i drugih uslova za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja, kao i na plaćanje naknada za korišćenje železničke infrastrukture i cena usluga.

Ugovor o korišćenju železničke infrastrukture mora biti zaključen najkasnije četiri meseca pre početka važenja novog reda vožnje.

Ministar bliže propisuje elemente ugovora o korišćenju železničke infrastrukture.

Član 18.

Izjava o mreži naročito sadrži: opšte odredbe; uslove za pristup i korišćenje železničke infrastrukture; pregled saobraćajno-tehničkih karakteristika železničke infrastrukture koja je na raspolaganju i ograničenja u korišćenju; principe, prioritete i kriterijume za dodelu kapaciteta infrastrukture; vrste usluga; principe naplate naknada i cena usluga, kao i visine naknada sa načinom njihovog proračuna.

Ministar bliže propisuje sadržinu i formu Izjave o mreži.

Izjava o mreži objavljuje se, radi informisanja, na internet stranici upravljača infrastrukture i može se preuzeti od upravljača infrastrukture u štampanoj i elektronskoj formi, posle uplate iznosa koji ne može premašiti troškove njenog objavljivanja.

Upravljač infrastrukture je dužan da vrši izmene i dopune Izjave o mreži ukoliko dođe do bilo koje promene podataka koje ona sadrži.

Izjava o mreži se objavljuje u roku koji ne može biti kraći od četiri meseca pre krajnjeg datuma za podnošenje zahteva za dodelu trase voza.

Član 19.

Izjavu o mreži i njene izmene i dopune donosi i objavljuje upravljač infrastrukture u skladu sa članom 18. ovog zakona.

b) Dodela kapaciteta infrastrukture

Član 20.

Kapacitet infrastrukture daje se na korišćenje dodelom trase voza.

Zahtev za dodelu trase voza podnosi se godinu dana, a najkasnije 10 meseci, pre početka važenja novog reda vožnje.

Po isteku roka iz stava 2. ovog člana mogu se podnositi zahtevi za dodelu trasa voza koje nisu dodeljene i zaključivati ugovori o korišćenju železničke infrastrukture.

Podnosilac zahteva je dužan da, prilikom podnošenja zahteva iz st. 2. i 3. ovog člana, uplati iznos na ime troškova postupka za dodelu trase voza.

Upravljač utvrđuje visinu troškova iz stava 4. ovog člana i objavljuje je na svom veb portalu.

Zahtev za dodelu trase voza sadrži naročito:

- 1) relaciju saobraćaja (polazno i odredišno službeno mesto);
- 2) vreme polaska voza iz polaznog službenog mesta i vreme dolaska voza u odredišno službeno mesto;
- 3) prevozni put;
- 4) mesto, vrsta operacija i tehnološko vreme operacija (službena mesta zaustavljanja, izmena sastava, manipulacija putnika, manipulacija robe, promena vučnog vozila i trajanje zadržavanja);
- 5) vrstu voza;
- 6) sastav voza;
- 7) seriju vučnog vozila.

Upravljač infrastrukture je dužan da informacije dobijene od podnosioca zahteva čuva kao poslovnu tajnu.

Dodela kapaciteta infrastrukture radi obavljanja poslova održavanja te infrastrukture predviđa se u toku procesa planiranja kapaciteta infrastrukture.

Član 21.

U slučaju kada je trasa voza dodeljena podnosiocu zahteva koji nije železnički prevoznik ili železnički prevoznik za sopstvene potrebe, ugovor o korišćenju železničke infrastrukture zaključuju upravljač infrastrukture i železnički prevoznik koga angažuje taj podnosilac zahteva.

U pogledu dejstva i raskida ugovora, naknade štete i drugih pitanja shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Podnosilac zahteva za dodelu trase voza može podneti prigovor Direkciji za železnice na odluku upravljača infrastrukture kojom se odbija njegov zahtev za dodelu trase ili protiv utvrđenih uslova ponude kapaciteta infrastrukture, kao i ukoliko nije zadovoljan postupkom dodele trasa voza i njegovim ishodom, uz plaćanje takse u visini administrativne takse koja se naplaćuje za žalbu organu.

Član 22.

Dodeljivanje trase voza upravljač infrastrukture vrši pod jednakim uslovima, utvrđenim ovim zakonom, za sve korisnike trasa voza.

U postupku po zahtevu za dodelu trase voza upravljač infrastrukture dužan je da primenjuje sledeće kriterijume:

- 1) obim prevoza;
- 2) iskorišćenost kapaciteta infrastrukture;
- 3) obim dodatnih usluga koje upravljač infrastrukture pruža u vezi sa obavljanjem prevoza na trasi voza;
- 4) poslovni ugled;
- 5) delatnost od opšteg interesa u javnom prevozu;
- 6) kvalitet obavljene prevozne usluge u prethodnom periodu.

Upravljač infrastrukture utvrđuje metodologiju vrednovanja kriterijuma iz stava 2. ovog člana.

Član 23.

Upravljač infrastrukture, dodeljuje trase voza jedanput godišnje po usklađivanju zahteva za dodelu trasa voza u postupku izrade reda vožnje, najduže za period važenja reda vožnje.

Upravljač infrastrukture konsultuje zainteresovane strane u vezi sa nacrtom reda vožnje i omogućava im rok od najmanje mesec dana za dostavu svojih predloga.

Zainteresovane strane uključuju sve one koji su podneli zahtev za dodelu trasa voza, kao i ostale strane koje žele da im se omogući da daju svoj komentar o tome kako red vožnje može uticati na njihovu sposobnost da pružaju železničke usluge tokom tog perioda važenja reda vožnje.

Za vanredne zahteve za dodelu trase voza ili zahteve kojima se menja podneti zahtev za dodelu trase voza, upravljač infrastrukture će preduzeti odgovarajuće mere u cilju realizacije tih zahteva.

Upravljač infrastrukture dužan je da preduzima odgovarajuće mere za rešavanje svih izloženih problema.

Upravljač infrastrukture se pridržava vremenskog plana dodele kapaciteta infrastrukture koji donosi Ministar posebnim aktom. Vremenski plan dodele kapaciteta infrastrukture predstavlja dinamiku u procesu dodele tih kapaciteta, koji je povezan sa dinamikom podnošenja zahteva tokom postupka izrade reda vožnje (što, između ostalog, uključuje rokove za podnošenje zahteva, planiranje procesa koordinacije, dodelu trase, zaključivanje ugovora i dr.) i dinamikom podnošenja zahteva za dodelu trase voza van postupka izrade reda vožnje.

Član 24.

Tokom procesa planiranja reda vožnje iz člana 23. ovog zakona, kada naiđe na sukobljavanje različitih zahteva, upravljač infrastrukture nastoji da, putem koordinacije zahteva, obezbedi najbolju moguću usklađenost svih zahteva.

Kada se pojavi situacija koja zahteva koordinaciju, upravljač infrastrukture ima pravo da predloži kapacitet infrastrukture koji se razlikuje od onog koji se traži u zahtevu za dodelu trase voza.

Upravljač infrastrukture nastoji da, kroz koordinaciju sa podnosiocima zahteva, postigne rešenje svih sporova.

Principi kojim se rukovode u procesu koordinacije definišu se u Izjavi o mreži.

Ne dovodeći u pitanje eventualne postupke po prigovoru u smislu čl. 21. i 93. Zakona, u slučaju sporova koji se odnose na dodelu kapaciteta infrastrukture obezbeđuje se sistem rešavanja sporova kako bi se takvi sporovi rešili blagovremeno. Ovaj sistem rešavanja sporova mora biti naveden u Izjavi o mreži. Ako se ovaj sistem primeni, odluka se mora doneti u roku od 10 radnih dana.

Član 25.

Upravljač infrastrukture i podnosilac zahteva, izuzetno, mogu da sačine i okvimi sporazum, za korišćenje kapaciteta na odgovarajućoj železničkoj infrastrukturi na rok duži nego što je to jedan period važenja reda vožnje.

Okvimi sporazum između upravljača infrastrukture i podnosioca zahteva sadrži karakteristike kapaciteta infrastrukture koje je podnosilac zahteva tražio i koje su mu ponuđene tokom vremenskog perioda koji prelazi jedan period važenja reda vožnje.

Okvimi sporazum ne sadrži detaljno trasu voza, već zadovoljava legitimne komercijalne potrebe podnosioca zahteva i zaključuje se po pravilu na pet godina.

U posebnim slučajevima upravljač infrastrukture može pristati na kraći ili duži period. Svaki period duži od pet godina pravda se postojanjem komercijalnih ugovora, namenskih investicija ili rizika.

Period duži od 10 godina moguć je samo u izuzetnim slučajevima, posebno kada je reč o dugoročnim investicijama velikog obima i kada je takvo investiranje obuhvaćeno ugovornim obavezama.

Okvimi sporazumi ne isključuju mogućnost da odgovarajuću infrastrukturu koriste i drugi podnosioci zahteva.

Okvimi sporazum može da se izmeni, dopuni ili ograniči u cilju bolje upotrebe železničke infrastrukture.

Poštujući poslovnu tajnu, opšte odredbe svakog okvimo sporazuma dostupne su svakoj zainteresovanoj strani.

Član 26.

Dodeljenu trasu voza korisnik trase voza ne može prenositi drugom železničkom prevozniku, odnosno železničkom prevozniku za sopstvene potrebe.

Zabranjena je trgovina trasama voza.

Korišćenje kapaciteta infrastrukture od strane železničkog prevoznika ili železničkog prevoznika za sopstvene potrebe, kada obavlja poslove podnosioca zahteva koji nije železnički prevoznik, ne smatra se prenošenjem u smislu ovog zakona.

v) Naknade za korišćenje železničke infrastrukture i cene usluga koje pruža upravljač infrastrukture

Član 27.

Za korišćenje železničke infrastrukture korisnik trase voza plaća naknadu u skladu sa zakonom kojim se uređuju naknade za korišćenje javnih dobara.

Upravljač infrastrukture utvrđuje visinu naknada za korišćenje železničke infrastrukture i vrši njihovu naplatu.

Vlada daje saglasnost na visinu naknada za korišćenje železničke infrastrukture.

Visinu naknada iz stava 1. ovog člana upravljač infrastrukture utvrđuje transparentno i na načelu nediskriminacije i zasniva se na modelu alokacije troškova u koji su uključeni model mreže i model saobraćaja.

Vlada utvrđuje metodologiju vrednovanja elemenata za određivanje naknada za korišćenje železničke infrastrukture (u daljem tekstu: Metodologija), na predlog Ministra.

Metodologija se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Sredstva od naplate naknada iz stava 1. ovog člana su prihod upravljača infrastrukture.

Član 28.

Upravljači infrastrukture međusobno saraduju u cilju omogućavanja železničkim prevoznicima efikasnog obavljanja prevoza kada se prevoz obavlja na više železničkih infrastruktura.

Upravljač infrastrukture garantuje optimalnu konkurentnost međunarodnog železničkog transporta putnika i robe. Svaka saradnja ili zajednička organizacija reguliše se u skladu sa odredbama ovog zakona.

Upravljač infrastrukture primenjuje Metodologiju na način koji obezbeđuje jednake i nediskriminatorne naknade za različite korisnike trase vozova koji obavljaju usluge sličnog karaktera na delu trase voza na kome upravljač infrastrukture obezbeđuje iste vrste usluga.

Član 29.

Korisnik trase voza plaća upravljaču infrastrukture:

1) naknadu za Minimalni paket usluga, koje obuhvataju:

(1) obradu zahteva za kapacitetom infrastrukture,

(2) pravo da se koristi dodeljeni kapacitet infrastrukture,

(3) korišćenje pruga, skretnica i čvorova,

(4) regulisanje i upravljanje saobraćajem vozova, uključujući signalizaciju, propise, sistem za operativno praćenje i komunikaciju i pružanje informacija o kretanju voza,

(5) obezbeđivanje svih drugih informacija neophodnih za upravljanje saobraćajem za koji je kapacitet infrastrukture dodeljen;

2) naknadu za pristup prugom do službenih objekata, odnosno servisnih postrojenja, a što obuhvata pristup:

(1) objektima za snabdevanje gorivom,

(2) putničkim stanicama, staničnim zgradama i drugim objektima,

(3) teretnim terminalima,

(4) ranžimim stanicama,

(5) objektima za fomiranje vozova,

(6) kolosecima za gariranje,

(7) ostalim tehničkim objektima za održavanje;

3) naknadu za korišćenje službenih objekata, odnosno servisnih postrojenja, a što obuhvata:

(1) korišćenje opreme za snabdevanje električnom energijom za vuču,

(2) korišćenje postrojenja za snabdevanje gorivom,

(3) korišćenje putničkih stanica, staničnih zgrada i drugih objekata,

(4) korišćenje teretnih terminala,

(5) korišćenje ranžimih stanica,

(6) korišćenje postrojenja za fomiranje vozova,

(7) korišćenje kolosečnih grupa za gariranje,

(8) održavanje i drugih tehničkih postrojenja.

Pored naknada iz stava 1. ovog člana upravljač infrastrukture i korisnik trase voza mogu posebno ugovoriti pružanje i cene dodatnih i pratećih usluga, i to:

1) dodatne usluge:

(1) snabdevanje strujom za vuču,

(2) predgrevanje putničkih vozova,

(3) snabdevanje gorivom, manevisanje i sve druge usluge koje se pružaju u gore pomenutim objektima i postrojenjima,

(4) prilagođene usluge za:

- kontrolu transporta opasnih tereta,

- pomoć u saobraćanju vozova sa naročitim pošiljkama;

2) prateće usluge:

(1) pristup telekomunikacionoj mreži,

(2) pružanje dodatnih informacija,

(3) tehnički pregled vozničkih sredstava.

O naknadama i uslugama iz stava 1. tačka 3) i stava 2. ovog člana, a koje ne omogućava upravljač infrastrukture, isti obezbeđuje u Izjavi o mreži informacije o davaocima naknada i usluga.

Korišćenje službenih objekata, odnosno servisnih postrojenja kojima ne upravlja upravljač infrastrukture, kao i dopunske i prateće usluge, koje ne obezbeđuje upravljač infrastrukture, predmet su posebnog ugovora između korisnika trase voza i korisnika tih službenih objekata ili servisnih postrojenja, odnosno davaoca dopunskih i pratećih usluga.

Naknade za minimalni paket usluga i pristup prugom službenim objektima, odnosno servisnim postrojenjima zasnovane su na troškovima koji direktno nastaju kao rezultat odvijanja železničkog saobraćaja.

Cene usluga iz stava 2. ovog člana, visina naknada iz stava 5. ovog člana, kao i cene usluga iz člana 35. ovog zakona, mogu se izmeniti u zavisnosti od uslova na tržištu železničkih usluga, uzimajući u obzir ukupne troškove kao gornju granicu na kojoj naknade i cene usluga mogu biti zasnovane, u kom slučaju to mora biti objavljeno najmanje tri meseca unapred.

Cene usluga iz stava 2. ovog člana i člana 35. ovog zakona utvrđuju se u skladu sa Metodologijom.

Kada usluge iz stava 2. ovog člana, pruža samo jedan pružalac usluga, cene koje se naplaćuju za te usluge zavise od troškova pružanja takvih usluga, izračunato na osnovu realnog nivoa korišćenja.

Član 30.

Naknade i usluge iz člana 29. ovog zakona, pružaju se na ravnopravnoj osnovi, a zahtevi se mogu odbiti samo ako postoje realne alternative u postojećim tržišnim uslovima.

Član 31.

Korisnik trase voza na osnovu prava nediskriminacije ima pravo na minimalni paket usluga i pristup prugom do službenih objekata, odnosno servisnih postrojenja iz člana 29. ovog zakona.

U slučajevima kada nudi neku od dodatnih i pratećih usluga iz člana 29. stav 2. ovog zakona upravljač infrastrukture ih pruža na zahtev korisnika trase voza. Za dodatne i prateće usluge korisnik trase voza plaća cene usluga u skladu sa aktom upravljača infrastrukture.

Ako korisnik trase voza svojim aktivnostima i železničkim vozništvom ograniči ili ugrozi kapacitet železničke infrastrukture, dužan je da postupi po zahtevu upravljača infrastrukture i u razumno kratkom roku otkloni smetnju izazvanu železničkim vozilima koja ograničavaju ili ugrožavaju kapacitet infrastrukture, a u suprotnom upravljač infrastrukture će, o trošku korisnika trase voza preduzeti potrebne radnje.

Član 32.

Podnosioci zahteva mogu zahtevati kapacitet infrastrukture koji prelazi preko više od jedne mreže tako što podnose zahtev jednom upravljaju infrastrukturu koji u njihovo ime zahteva korišćenje tog kapaciteta od drugih relevantnih upravljača infrastrukture.

Član 33.

Stanje na poslovnim računima upravljača infrastrukture je rezultat ravnoteže prihoda od naknada za korišćenje železničke infrastrukture, prihoda od drugih komercijalnih poslova i sredstava obezbeđenih od strane države s jedne strane i rashoda za železničku infrastrukturu s druge strane.

Upravljač infrastrukture mora biti u mogućnosti da potvrdi da cene usluga koje naplaćuje u skladu sa članom 35. ovog zakona odgovaraju Metodologiji, kao i pravilima i veličinama objavljenim u Izjavi o mreži.

Upravljač infrastrukture dobija podsticaje za smanjenje troškova korišćenja infrastrukture i visine naknada za korišćenje infrastrukture i cena usluga u skladu sa članom 34. ovog zakona.

Član 34.

Upravljač infrastrukture i Vlada, odnosno autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave zaključuju ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obaveze u pogledu finansiranja troškova upravljanja železničkom infrastrukturom u delu koji čini razliku između stvarnih troškova upravljanja železničkom infrastrukturom i ostvarenih prihoda od naknada za korišćenje infrastrukture i cena usluga.

Za poslove u vezi sa staranjem o bezbednosti železničkog saobraćaja, održavanja i poboljšanja kvaliteta usluga upravljača infrastrukture, ugovorom iz stava 1. ovog člana posebno će se predvideti podsticaji za smanjenje troškova upravljanja železničkom infrastrukturom, visine naknada za korišćenje te infrastrukture i cena usluga.

Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključuje se na period koji nije kraći od tri godine.

Član 35.

Pored naknada i usluga iz člana 29. ovog zakona upravljač infrastrukture može da naplati i sledeće usluge:

- 1) korišćenje zagušene železničke infrastrukture, koja se naplaćuje u slučaju kada je na određenom segmentu infrastrukture utvrđen nedostatak kapaciteta infrastrukture, tokom perioda zagušenja;
- 2) rezervaciju trasa vozova koje se ne koriste;
- 3) dodatno održavanje železničke infrastrukture u skladu sa zahtevima korisnika trase voza.

g) Popusti

Član 36.

Upravljač infrastrukture može da uvede popuste dostupne svim korisnicima železničke infrastrukture, u sledećim slučajevima:

- 1) za tačno navedene određene saobraćajne tokove, za delove mreže, za trase vozova;
  - 2) radi podsticanja razvoja novih železničkih usluga za ograničeni vremenski period;
  - 3) da se podstakne razvoj novih železničkih usluga ili radi podsticanja korišćenja znatno neiskorišćene železničke infrastrukture.
- Popusti koje odobrava upravljač infrastrukture objavljuju se u Izjavi o mreži.

d) Sistem pokazatelja za poboljšanje kvaliteta prevoza

Član 37.

Upravljač infrastrukture donosi Sistem pokazatelja za poboljšanje kvaliteta prevoza preko koga se stimulišu korisnici trasa vozova da smanje poremećaje i poboljšaju efikasnost železničke mreže.

Sistem iz stava 1. ovog člana sadrži mere u vezi postupaka kojima se remeti rad mreže, nadoknadu korisnicima trasa vozova koji trpe štetu i bonuse kao nagradu za efikasnost veću od planirane.

đ) Upravljanje i praćenje dodeljenog kapaciteta infrastrukture

Član 38.

Odluku o dodeli trase voza u međunarodnom železničkom saobraćaju donose predstavnici domaćih i stranih upravljača infrastrukture.

Upravljači infrastrukture iz stava 1. ovog člana usklađuju trase vozova u međunarodnom železničkom saobraćaju u cilju omogućavanja optimalnog obavljanja tog saobraćaja.

Usklađene trase vozova iz stava 2. ovog člana stavljaju se na raspolaganje podnosiocima zahteva svakog od upravljača infrastrukture koji u tom postupku učestvuje.

Član 39.

Upravljač infrastrukture može dati prioritet posebnim trasama vozova u okviru procesa planiranja i koordinacije, ali samo na način utvrđen u čl. 41. i 43. ovog zakona.

Član 40.

Upravljač infrastrukture procenjuje potrebu za kapacitetom infrastrukture koji treba da je dostupan u toku važenja reda vožnje, u cilju pravovremenog rešavanja vanrednih zahteva za dodelom trasa voza.

Određba stava 1. ovog člana primenjuje se i u slučajevima zagušene infrastrukture.

Upravljač infrastrukture rešava po vanrednim zahtevima u roku od pet radnih dana od dana prijema zahteva.

Član 41.

Ako posle koordinacije nije moguće postići rešenje spora, u smislu člana 24. ovog zakona, upravljač infrastrukture dužan je, bez odlaganja, da proglasi zagušenim kapacitet infrastrukture koji je predmet koordinacije.

Zagušenim kapacitetom infrastrukture iz stava 1. ovog člana smatra se i kapacitet infrastrukture za koju se očekivano može predvideti da će u bliskoj budućnosti biti zagušen.

U slučaju proglašenja kapaciteta infrastrukture zagušenim, upravljač infrastrukture sprovodi analizu kapaciteta u skladu sa članom 42. ovog zakona, osim ako nije započeta realizacija plana poboljšanja kapaciteta infrastrukture iz člana 43. ovog zakona.

Ako cene usluge iz člana 35. tačka 1) ovog zakona nije naplaćena ili nije postigla zadovoljavajući rezultat, a infrastruktura je proglašena zagušenom, upravljač infrastrukture može dodatno upotrebiti prioritete za dodelu kapaciteta infrastrukture.

Primenom prioriteta kriterijuma utvrđuje se značaj određene usluge za društvo, u odnosu na bilo koju drugu uslugu koja se usled toga isključuje.

U slučaju iz stava 5. ovog člana Vlada može odobriti upravljaču infrastrukture nadoknadu koja odgovara gubitku prihoda usled potrebe da se određeni kapacitet infrastrukture dodeli za obavljanje određenih usluga.

Pri određivanju kriterijuma po kojima se daju prioriteta, upravljač infrastrukture će uzeti u obzir i odgovarajući značaj važnosti usluga u transportu robe i naročito međunarodnom transportu robe.

Postupci i kriterijumi kojima će se odrediti prioriteta u slučaju zagušenja kapaciteta infrastrukture utvrđuju se u Izjavi o mreži.

U slučaju zagušene infrastrukture, upravljač infrastrukture ima pravo da zahteva od korisnika trase voza vraćanje dodeljene trase voza, koju

je taj korisnik trase voza u periodu od najmanje mesec dana koristio manje nego što je dozvoljeno graničnom kvotom predviđenom u Izjavi o mreži, izuzev ako korisnik trase voza istu nije koristio iz neekonomskih razloga koji su izvan njegove kontrole.

Član 42.

Analiza kapaciteta je postupak kojim se utvrđuju razlozi zagušenja kapaciteta infrastrukture i mere koje se mogu kratkoročno i dugoročno preduzeti da bi se smanjilo zagušenje kapaciteta infrastrukture.

Analiza kapaciteta obuhvata analizu infrastrukture, postupaka rada, karaktera različitih usluga koje se realizuju, mera za preusmeravanje usluga, menjanja vremenskih termina usluga, promena brzina i poboljšanja železničke infrastrukture.

Upravljač infrastrukture je dužan da izvrši analizu kapaciteta u roku od šest meseci od kada je utvrđeno da je železnička infrastruktura zagušena.

Član 43.

Plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture izrađuje se nakon konsultacija sa korisnicima zagušene infrastrukture, koji sadrži:

- 1) razloge zagušenja;
- 2) mogućnosti za poboljšanje nivoa organizovanja i regulisanja železničkog saobraćaja;
- 3) mogućnosti za razvoj železničke infrastrukture;
- 4) troškove poboljšanja kapaciteta infrastrukture.

Plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture donosi se po prethodno pribavljenoj saglasnosti Direkcije za Železnice.

U slučaju zagušenja infrastrukture upravljač infrastrukture nema pravo da naplati naknade i usluge iz člana 29. ovog zakona, ako:

- 1) ne donese plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture ili
- 2) ne realizuje plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, Direkcija za Železnice može da odobri upravljaču infrastrukture da naplati naknade i usluge iz člana 29. ovog zakona, ako:

- 1) postoje osnovani razlozi koji onemogućavaju realizaciju plana poboljšanja kapaciteta infrastrukture;
- 2) finansijske mogućnosti onemogućavaju realizaciju plana poboljšanja kapaciteta infrastrukture.

Upravljač infrastrukture izrađuje plan poboljšanja kapaciteta infrastrukture u roku od šest meseci od završetka analize kapaciteta.

Član 44.

U slučajevima nemogućnosti odvijanja železničkog saobraćaja koja je prouzrokovana tehničkim kvarovima, nesrećama i delovanjem više sile, upravljač infrastrukture preduzima sve neophodne mere da se uspostavi redovno odvijanje saobraćaja. U tom cilju, on sastavlja mogući plan za nepredviđene situacije, s listom institucija koje treba obavestiti u slučaju ozbiljnih incidenata ili ozbiljnih poremećaja u železničkom saobraćaju.

O nemogućnosti odvijanja saobraćaja i merama koje se preduzimaju, upravljač infrastrukture dužan je da obavesti železničkog prevoznika, železničkog prevoznika za sopstvene potrebe, Ministarstvo i sve druge nadležne institucije.

U hitnim slučajevima i slučajevima kada železnička infrastruktura postane privremeno neupotrebljiva, dodeljene trase vozova mogu se privremeno povući bez najave i to onoliko vremena koliko je potrebno za dovođenje železničke infrastrukture u upotrebljivo stanje.

Upravljač infrastrukture angažuje sredstva korisnika trase voza koja smatra najpodesnijim za uspostavljanje normalne situacije.

5. Izgradnja i rekonstrukcija železničke infrastrukture

Član 45.

Izgradnja železničke infrastrukture vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja objekata.

Pod izgradnjom železničke infrastrukture, u smislu ovog zakona, smatra se izgradnja nove železničke pruge, kao i izgradnja telekomunikacionih, signalno-sigurnosnih, elektro-energetskih, elektrovučnih i drugih postrojenja i uređaja, zgrada i objekata na novoj i postojećim prugama.

Član 46.

Narodna skupština, na predlog Vlade, donosi Nacionalni program železničke infrastrukture (u daljem tekstu: Nacionalni program), koji obuhvata:

- 1) postojeće karakteristike i stanje železničke infrastrukture Republike Srbije;
- 2) strategiju izgradnje, rekonstrukcije i održavanja železničke infrastrukture;
- 3) razvojne komponente u izgradnji novih kapaciteta infrastrukture od posebnog značaja za Republiku Srbiju;
- 4) definisanje strukture, dinamike realizacije i prioriteta, visine i izvora finansijskih sredstava potrebnih za izvršenje aktivnosti iz Nacionalnog programa.

Nacionalni program donosi se za period od pet godina.

Vlada podnosi Narodnoj skupštini jedanput godišnje izveštaj o realizaciji Nacionalnog programa.

Na osnovu Nacionalnog programa upravljač infrastrukture izrađuje godišnji program izgradnje, rekonstrukcije i održavanja železničke infrastrukture, organizovanja i regulisanja železničkog saobraćaja.

Upravljač infrastrukture dva puta godišnje podnosi Vladi izveštaj o realizaciji godišnjeg programa izgradnje, rekonstrukcije i održavanja železničke infrastrukture, organizovanja i regulisanja železničkog saobraćaja.

Član 47.

Upravljač infrastrukture je dužan, da pre otpočinjanja radova, a najmanje 120 dana ranije, objavi početak radova na izgradnji i rekonstrukciji železničke infrastrukture u dnevnom listovima ili na drugi uobičajeni način, da bi privredno društvo, drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji se stara o objektima ugrađenim na železničkom području (cevovodi, vodovodi, električne, telefonske i vazdušne linije, podzemni kablovi i druge slične instalacije i uređaji), kao i u slučaju kada namerava da te objekte izgradi, mogao da uskladi radove na tim objektima sa radovima na izgradnji i rekonstrukciji železničke infrastrukture.

Upravljač infrastrukture i privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik iz stava 1. ovog člana, uređuju ugovorom međusobna prava i obaveze u vezi sa izvođenjem radova na izgradnji železničke infrastrukture i radove na objektima ugrađenim ili koji će se ugraditi na železničkom području.

Obaveza je privrednog društva, drugog pravnog lica, odnosno preduzetnika koji se stara o objektima ugrađenim na železničkom području (cevovodima, vodovodima, električnim, telefonskim i vazdušnim linijama, podzemnim kablovima i drugim sličnim instalacijama i uređajima) da o svom trošku i u zahtevanom roku od strane upravljača infrastrukture, iste rekonstruiše ili izmesti pre početka radova na izgradnji i rekonstrukciji železničke infrastrukture, a ako to ne učini upravljač infrastrukture je ovlašćen da navedene radnje preduzme o trošku tog lica.

Član 48.

Ako železničku infrastrukturu treba rekonstruisati zbog izgradnje drugog objekta (javni put, rudnik, kamenolom, akumulaciono jezero, aerodrom i sl.), deo železničke infrastrukture koji se rekonstruiše mora biti izgrađen sa elementima koji odgovaraju kategoriji te železničke infrastrukture, bez obzira na stvarno stanje u kome se nalazila u momentu rekonstrukcije.

Troškove rekonstrukcije železničke infrastrukture iz stava 1. ovog člana snosi investitor objekta zbog čije izgradnje se vrši rekonstrukcija železničke infrastrukture, ako se drugačije ne sporazumeju investitor i upravljač infrastrukture.

Član 49.

Na mestu ukrštanja puta i ulica sa pružnim i staničnim kolosecima, železničkom infrastrukturom i železničkim saobraćajem upravlja upravljač železničke infrastrukture, a putnom uličnom i pešačkom infrastrukturom i saobraćajem upravlja upravljač putne infrastrukture, tako što je svaki upravljač dužan da stvori uslove za bezbedan prelazak mesta ukrštanja na infrastrukturi kojom upravlja.

U toku izvođenja radova na sanaciji putnih prelaza, izmenom železničkog saobraćaja upravlja upravljač infrastrukture, a izmenom

drumskog saobraćaja upravlja upravljač putne infrastrukture.

Ukrštanje železničke infrastrukture sa javnim putevima van prostora za koji su doneti urbanistički planovi u načelu izvodi se njihovim svođenjem na najneophodniji broj, usmeravanjem dva ili više javnih puteva na zajedničko mesto ukrštanja.

Upravljač infrastrukture može imati poseban organizacioni deo u čijoj nadležnosti je obezbeđivanje saobraćaja na mestima ukrštanja puteva, ulica i pešačkih staza sa železničkim kolosecima u nivou u saradnji sa upravljačima putne infrastrukture, odnosno jedinicom lokalne samouprave.

Razmak između dva ukrštanja železničke infrastrukture i puta ne može da bude manji od 2.000 m, osim u izuzetnim slučajevima koje propisuje ministar.

Ukrštanje železničke infrastrukture sa nekategorisanim putevima izvodi se usmeravanjem tih puteva na najbliži javni put koji se ukršta sa odnosnom železničkom infrastrukturom. Ako to nije moguće treba međusobno povezati nekategorisane puteve i izvesti njihovo ukrštanje sa železničkom infrastrukturom na zajedničkom mestu.

Upravljač infrastrukture određuje mesto ukrštanja iz stava 5. ovog člana u skladu sa uslovima za uređenje prostora i uslovima za bezbednost saobraćaja, u sporazumu sa upravljačem nekategorisanih puteva.

Član 49a

Ako do ukrštanja železničke infrastrukture i puta dođe po zahtevu lokalne samouprave, privrednog društva ili drugog pravnog lica ili preduzetnika, troškove izgradnje nadvoznjaka, podvoznjaka, odnosno putnog prelaza, troškove postavljanja uređaja i naprava i druge troškove osiguranja bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu, snosi upravljač putne infrastrukture, odnosno podnosilac zahteva.

Član 49b

Ministar, na zahtev upravljača putne infrastrukture, lokalne samouprave, privrednog društva ili drugog pravnog lica ili preduzetnika uz prethodno pribavljenu saglasnost upravljača infrastrukture, donosi akt kojim se otvaraju novi, ukidaju ili rekonstruišu postojeći putni prelazi.

Ukoliko je razmak između dva ukrštanja železničke infrastrukture i puta manji od 2000 m, postupak ukidanja putnog prelaza sprovodi se u skraćenom postupku.

Član 49v

Ako se putni prelaz zamenjuje nadvoznjakom, odnosno podvoznjakom ili se ukida zbog usmeravanja puta, troškove izmena izvršenih zbog toga na železničkoj infrastrukturi i putu, ako se drugačije ne sporazumeju, snose:

- 1) upravljač infrastrukture - ako je ta promena uslovljena pretežno potrebama železničkog saobraćaja;
- 2) upravljač putne infrastrukture - ako je ta promena uslovljena pretežno potrebama drumskog saobraćaja, a na putu koji koristi pretežno određeno preduzeće, drugo pravno lice ili preduzetnik troškove izmena na železničkoj infrastrukturi i putu snosi u celosti to preduzeće, drugo pravno lice ili preduzetnik.

U slučaju svih drugih promena u vezi sa ukrštanjem, uključujući prilagođavanje i poboljšanje sigurnosnih i drugih uređaja, troškove izmena na železničkoj infrastrukturi i putu iz stava 1. ovog člana snose zajednički upravljač infrastrukture, upravljač putne infrastrukture i preduzeće, drugo pravno lice ili preduzetnik srazmerno potrebama železničkog i drumskog saobraćaja koje su uslovile te promene, ako se drugačije ne sporazumeju.

Član 49g

Ako izgradnjom putne infrastrukture dođe do njenog ukrštanja sa železničkom infrastrukturom u nivou, upravljač putne infrastrukture je dužan da izgradi put u zoni putnog prelaza.

Ako izgradnjom železničke infrastrukture dođe do njenog ukrštanja sa putnom infrastrukturom u nivou, troškove izgradnje dela puta u zoni putnog prelaza snosi upravljač infrastrukture.

Član 50.

Rekonstrukcijom železničke infrastrukture, u smislu ovog zakona, smatraju se i radovi koji mogu biti od uticaja na stabilnost železničke pruge, objekata na železničkoj pruzi, izvođenje radova na izgrađenom objektu koji odstupaju od uslova pod kojima je odobrena izgradnja i promena osnovne karakteristike trase pri menjanju položaja trase železničke pruge u pojasu njenog osnovnog pravca, kao i poboljšavanje parametara elemenata železničke infrastrukture.

Rekonstrukcija železničke infrastrukture vrši se na osnovu odobrenja za rekonstrukciju koje izdaje ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva.

Ministar nadležan za poslove građevinarstva bliže uređuje sadržinu tehničke dokumentacije, proceduru izdavanja odobrenja za izvođenje radova na rekonstrukciji železničke infrastrukture i odobrenja za njenu upotrebu.

Rekonstrukcija železničke infrastrukture vrši se u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima.

Član 51.

- brisan -

6. Održavanje železničke infrastrukture

Član 52.

Železnička infrastruktura mora da se održava u stanju koje obezbeđuje bezbedan i nesmetan železnički saobraćaj, kao i kvalitetan i uredan prevoz, a u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbednost u železničkom saobraćaju i tehničkim propisima i standardima.

U ovom cilju moraju se vršiti stalni nadzori i funkcionalno ispitivanje, kao i otklanjati utvrđeni nedostaci.

Član 52a

Upravljač infrastrukture i upravljač putne infrastrukture dužni su da zaključe ugovor kojim bliže uređuju međusobne odnose u pogledu putnih prelaza i u tim okvirima utvrđuju vrstu i obim radova na održavanju kolovoza i vreme izvođenja tih radova, visinu troškova za osiguranje bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu, način plaćanja troškova i regulišu druga pitanja iz tih odnosa.

Ugovor iz stava 1. ovog člana mora biti potpisan najkasnije do 15. februara za tekuću godinu.

Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključuje se na neodređeno vreme, uz obavezu upravljača infrastrukture da o promeni tehničkih podataka godišnje obaveštava upravljača putne infrastrukture.

Član 53.

Održavanje železničke infrastrukture obuhvata redovno održavanje i vanredno održavanje (sanaciju i adaptaciju).

Član 54.

Radovi na redovnom održavanju su naročito: održavanje i zamena elemenata gornjeg stroja železničke pruge (skretnica, koloseka i kolosečnih veza), istim ili drugim tipom kojima se parametri železničke pruge održavaju na projektovanom nivou; radovi na donjem stroju železničke pruge (odvodnjavanje i uređenje kosina); zamena i obnova istim ili drugim materijalima propusta i mostova do 10 m dužine, ako se ne menja njihov otvor; zamena i dopuna elemenata signalno-sigurnosnih i telekomunikacionih uređaja i postrojenja; zamena i dopuna elemenata stabilnih postrojenja elektro vuče, kao i ostalih električnih postrojenja; adaptacija i popravka zgrada železničkih službenih mesta i ostalih objekata na železničkim službenim mestima koji su u funkciji železničkog saobraćaja kojima se ne menja njihova konstrukcija i spoljni izgled.

Član 55.

Radovi na sanaciji i adaptaciji se izvode radi glavne opravke postojeće građevinske i elektrotehničke infrastrukture sa ciljem ponovnog postizanja projektovanih parametara.

Član 55a

Upravljač infrastrukture, kao i privredni subjekti koji obavljaju delatnost održavanja puteva dužni su da na putnom prelazu sprovedu

propisane mere za bezbedan saobraćaj i da putne prelaze održavaju u stanju kojim se obezbeđuje bezbedno odvijanje saobraćaja.

Troškove održavanja putnog prelaza i troškove osiguranja bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu snose:

1) upravljač infrastrukture za troškove održavanja koloseka i ostalih delova železničke infrastrukture na putnom prelazu, signalnih uređaja i znakova koji upozoravaju železničke radnike u vozu na putni prelaz, železničkih telefonskih veza sa putnim prelazima;

2) upravljač putne infrastrukture za troškove održavanja kolovoza na putnom prelazu i saobraćajnih znakova na putevima koji upozoravaju učesnike u drumskom saobraćaju na putni prelaz;

3) upravljač infrastrukture i upravljač putne infrastrukture zajedno, na ravne delove, za troškove održavanja uređaja za davanje znakova kojima se učesnicima u drumskom saobraćaju najavljuje približavanje voza putnom prelazu i uređaja za zatvaranje saobraćaja na putnom prelazu, kao i za troškove rukovanja uređajima za zatvaranje saobraćaja na putnom prelazu i druge neposredne troškove za osiguranje bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu.

Upravljač infrastrukture snosi u celini troškove za upravljanje uređajima na putnom prelazu u staničnom području, odnosno od ulaznog signala sa jedne strane do ulaznog signala sa druge strane službenog mesta.

Ako nekategorisani put koristi pretežno određeno preduzeće, drugo pravno lice ili preduzetnik, troškove održavanja kolovoza i osiguranja bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu iz stava 2. tač. 2) i 3) ovog člana snosi u celini to preduzeće, drugo pravno lice ili preduzetnik.

Kod kategorisanih puteva upravljač infrastrukture i upravljač putne infrastrukture postupaju u skladu sa odredbama stava 2. tač. 2) i 3) ovog člana.

Član 55b

O održavanju dela putnog prelaza, kao i o osiguranju bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu, stara se upravljač infrastrukture s tim da se kolovoz na putnom prelazu mora održavati tako da se preko njega može vršiti bezbedan i nesmetan drumski saobraćaj.

Ostale delove puta sa obe strane putnog pravca održava upravljač putne infrastrukture na način koji omogućava bezbedan i nesmetan železnički saobraćaj.

Član 55v

Ako železničku infrastrukturu treba sanirati ili adaptirati zbog izgradnje drugog objekta (javni put, rudnik, kamenolom, akumulaciono jezero, aerodrom i sl), deo železničke infrastrukture koji se sanira ili adaptira mora biti izgrađen sa elementima koji odgovaraju kategoriji te železničke infrastrukture, bez obzira na stvarno stanje u kome se nalazila u momentu sanacije ili adaptacije.

Troškove saniranja ili adaptiranja železničke infrastrukture iz stava 1. ovog člana snosi investitor objekta zbog čije izgradnje se vrši saniranje ili adaptiranje železničke infrastrukture, ako se drugačije ne sporazumeju investitor i upravljač infrastrukture.

Član 56.

Održavanje zajedničkih stubova i zajedničkih konstrukcija na mostu izgrađenom za železničku infrastrukturu i javni put vrši upravljač infrastrukture u skladu sa saobraćajno-tehničkim propisima i standardima. O kolovoznoj konstrukciji puta stara se upravljač putne infrastrukture, dok se o koloseku brine upravljač infrastrukture.

Troškove održavanja zajedničkih stubova i konstrukcije na mostu iz stava 1. ovog člana, snose u jednakim iznosima upravljač infrastrukture i upravljač putne infrastrukture.

O održavanju dela putnog prelaza iz člana 4. stav 2. ovog zakona, kao i o osiguranju bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu, u skladu sa članom 49. stav 1. ovog zakona stara se upravljač železničke infrastrukture, s tim da se kolovoz na putnom prelazu mora održavati tako da se preko njega može vršiti bezbedan i nesmetan drumski saobraćaj.

Upravljač infrastrukture i upravljač putne infrastrukture dužni su da zaključe ugovor kojim će precizno biti definisana međusobna prava i obaveze o održavanju:

1) zajedničkih stubova, zajedničkih konstrukcija i održavanju i rukovanju uređajima za upravljanje saobraćajem - snose u jednakim iznosima upravljač železničke infrastrukture i upravljač putne infrastrukture;

2) kolovozne konstrukcije puta na mostu, kao i rastojanja između glavne šine i konstrukcije kolovoza - snosi upravljač putne infrastrukture.

Ugovor iz stava 4. ovog člana zaključuje se na neodređeno vreme, uz obavezu upravljača infrastrukture da o promeni tehničkih podataka godišnje obavesti upravljača putne infrastrukture.

Ostale delove puta sa obe strane putnog pravca na putnom prelazu održava upravljač putne infrastrukture, na način koji omogućava bezbedan i nesmetan železnički saobraćaj.

Član 57.

Ako na železničkoj infrastrukturi dođe do prekida saobraćaja zbog elementarnih nepogoda, a upravljač infrastrukture nije u stanju sam da otkloni nastale smetnje i uspostavi železnički saobraćaj u što je moguće kraćem roku, lokalna samouprava na čijoj je teritoriji došlo do prekida železničkog saobraćaja pruža pomoć i u saradnji sa upravljačem infrastrukture određuje mere za otklanjanje smetnji i uspostavljanje železničkog saobraćaja u najkraćem mogućem roku.

U slučaju da se za otklanjanje elementarnih nepogoda iz stava 1. ovog člana, koriste usluge fizičkih i pravnih lica, tehnička sredstva i materijal, odgovarajuća naknada pada na teret upravljača infrastrukture.

7. Zaštita železničke infrastrukture

Član 58.

U infrastrukturnom pojasu, osim u zoni pružnog pojasa, izuzetno se mogu graditi objekti koji nisu u funkciji železničkog saobraćaja, a na osnovu izdate saglasnosti upravljača infrastrukture, koja se izdaje u formi rešenja, i ukoliko je izgradnja tih objekata predviđena urbanističkim planom lokalne samouprave koja propisuje njihovu zaštitu i o svom trošku sprovodi propisane mere zaštite tih objekata.

U infrastrukturnom pojasu mogu se postavljati kablovi, električni vodovi niskog napona za osvetljavanje, telegrafске i telefonske vazdušne linije i vodovi, tramvajski i trolejbuski kontaktni vodovi i postrojenja, kanalizacije i cevovodi i drugi vodovi i slični objekti i postrojenja na osnovu izdate saglasnosti upravljača infrastrukture, koja se izdaje u formi rešenja.

Upravljač infrastrukture zaključuje ugovor o pravu službenosti prolaza na neodređeno vreme, a visinu naknade utvrđuje posebnim aktom.

Ugovor o pravu službenosti prolaza zaključuje se između upravljača infrastrukture i upravljača komunalne infrastrukture u slučajevima izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije i sanacije komunalne infrastrukture.

Ugovor o pravu službenosti prolaza zaključuje se između upravljača infrastrukture i upravljača industrijske železnice i industrijskog koloseka u slučajevima izgradnje i rekonstrukcije infrastrukture industrijske železnice i industrijskog koloseka.

U železničkom području u zoni građevinskih objekata kao što su železnički mostovi, vijadukti i tuneli na udaljenosti ne manjoj od 8 m od spoljne ivice nosača mosta, spoljne ivice portala tunela mogu se izuzetno graditi i objekti koji nisu u funkciji železničkog saobraćaja, a ispod donje ivice konstrukcije mosta i vijadukta moguća je izgradnja objekata ne bliže od 3 m, mereno od ivice konstrukcije, a na osnovu saglasnosti upravljača infrastrukture, koja se izdaje u formi rešenja.

U zaštitnom pružnom pojasu, na udaljenosti 50 m od ose krajnjeg koloseka, ili drugoj udaljenosti u skladu sa posebnim propisom, ne mogu se graditi objekti kao što su rudnici, kamenolomi u kojima se koriste eksplozivna sredstva, industrija hemijskih i eksplozivnih proizvoda, postrojenja i drugi slični objekti.

Protiv rešenja o odbijanju zahteva za izdavanje saglasnosti iz st. 1. i 3. ovog člana investitor objekta može da podnese žalbu Ministarstvu.

Ministar propisuje način za pribavljanje saglasnosti upravljača infrastrukture, sadržinu tehničke dokumentacije i aktivnosti koje investitor komunalne infrastrukture (vodovod, kanalizacija, gasovod, kablovi i sl.) treba da izvrši tokom pribavljanja saglasnosti upravljača infrastrukture, izgradnje i eksploatacije kroz pružni pojas.

Član 59.

U infrastruktumom pojasu zabranjeno je svako odlaganje otpada, smeća kao i izlivanje otpadnih voda.

Ne sme se saditi visoko drveće, postavljati znakovi, izvori jake svetlosti ili bilo koji predmeti i sprave koje bojom, oblikom ili svetlošću smanjuju vidljivost železničkih signala ili koje mogu dovesti u zabunu radnike u vezi značenja signalnih znakova.

Upravljač infrastrukture ovlašćen je da od vlasnika, odnosno držaoca zahteva hitno otklanjanje nepravilnosti iz st. 1. i 2. ovog člana i o tome odmah obaveštava Ministarstvo, odnosno republičkog inspektora za železnički saobraćaj.

Ako vlasnik, odnosno držalac ne postupi po zahtevu upravljača infrastrukture onda će upravljač infrastrukture preduzeti potrebne radnje, a nastale troškove vlasnik, odnosno držalac dužan je da nadoknadi upravljaču infrastrukture.

Član 60.

Privredna društva, pravna lica i preduzetnici koji vrše pošumljavanje goleti i uređenje bujica u zaštitnom pružnom pojasu i upravljač infrastrukture sporazumno utvrđuju učešće u troškovima pošumljavanja goleti i uređenja bujica i vododerina, imajući u vidu značaj i obim ovih radova za zaštitu železničke infrastrukture.

Član 61.

Na mestima gde železnica prolazi kroz šumu ili pored šume, odnosno zemljišta zasađenog poljoprivrednim kulturama koje su lako zapaljive, upravljač infrastrukture je dužan da preduzme propisane mere za zaštitu od požara na železničkom području pruga, a železnički prevoznik mere zaštite od požara od železničkih vozila.

Korisnici, odnosno sopstvenici šuma i zemljišta iz stava 1. ovog člana, dužni su da u pojasu širine 10 m u šumama uredno uklanjaju drveće, rastinje i lišće, a u pojasu širine 5 m na drugom zemljištu blagovremeno uklanjaju sazrele poljoprivredne kulture i po potrebi preduzimaju druge mere zaštite od požara.

Širina pojasa iz stava 2. ovog člana računa se od spoljne ivice pružnog pojasa.

8. Oduzimanje železničkoj infrastrukturi svojstva dobra u opštoj upotrebi

Član 62.

Delu železničke infrastrukture na kojem je obustavljen javni prevoz, za koju ne postoji interes sa stanovišta celine transportnog sistema Republike Srbije ili interes korisnika usluga javnog prevoza, može biti oduzeto svojstvo dobra u opštoj upotrebi.

Odluku o oduzimanju svojstva dobra u opštoj upotrebi železničkoj infrastrukturi iz stava 1. ovog člana, donosi Narodna skupština, na predlog Vlade.

Sa delom železničke infrastrukture kojem je u smislu stava 2. ovog člana, oduzeto svojstvo dobra u opštoj upotrebi, može se raspolagati u skladu sa zakonom.

9. Metro, žičara i turističko-muzejska železnica

Član 63.

Metro, uslovi za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje, kao i uslovi za organizovanje prevoza metroom, uređuju se posebnim zakonom.

Žičara, uslovi za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje, kao i uslovi za organizovanje prevoza na žičarama, uređuje se posebnim zakonom.

Ministar uređuje uslove za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje turističko-muzejske železnice, kao i uslove organizovanja i regulisanja javnog prevoza na toj železnici.

10. Industrijska železnica i industrijski kolosek

Član 64.

Određbe ovog zakona kojima se uređuje izgradnja, rekonstrukcija, održavanje i zaštita železničke infrastrukture shodno se primenjuju i na industrijsku železnici.

Industrijska železnica može biti priključena na železničku infrastrukturu upravljača infrastrukture.

Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik može imati industrijski kolosek priključen na železničku infrastrukturu upravljača infrastrukture, kao i industrijske koloseke, postrojenja, uređaje i objekte na tim kolosecima, železnička vozna sredstva i druga sredstva izgrađena po posebnim tehničkim normativima i standardima.

Priključenje industrijskih železnica iz stava 2. ovog člana i industrijskih koloseka iz stava 3. ovog člana i održavanje odvojnih skretnica uređuju ugovorom upravljač infrastrukture i privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik čija je industrijska železnica, odnosno industrijski kolosek priključen.

Održavanje odvojnih skretnica vrši upravljač infrastrukture, a troškove održavanja snosi vlasnik industrijske železnice, odnosno industrijskog koloseka.

Upravljač infrastrukture svojim aktom utvrđuje visinu naknade troškova za održavanje odvojnih skretnica.

Kod izgradnje novog, rekonstrukcije i dogradnje postojećeg industrijskog koloseka, vlasnik industrijskog koloseka i upravljač infrastrukture ugovorom o konstituisanju prava službenosti prolaza definišu uslove za izvođenje radova.

Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, vlasnik, odnosno imalac industrijskog koloseka, dužan je da donese akt o uslovima za održavanje i zaštitu industrijskog koloseka, železničkih vozni sredstava i drugih sredstava za organizovanje i regulisanje železničkog saobraćaja na industrijskom koloseku, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Direkcije za železnice.

Železnički prevoznik, privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, vlasnik, odnosno imalac industrijske železnice mora da ima sertifikat o bezbednosti za upravljanje industrijskom železnicom, koji se izdaje u skladu sa propisima kojima se uređuje bezbednost u železničkom saobraćaju.

Železnički prevoznik, drugo pravno lice ili preduzetnik koje obavlja prevoz isključivo na industrijskoj železnici dužan je da donese akt o uslovima i načinu obavljanja tog prevoza, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Direkcije za železnice.

Direkcija za železnice propisuje sadržinu akta iz st. 8. i 10. ovog člana.

11. Koncesija i javno-privatno partnerstvo

Član 64a

Koncesija i javno-privatno partnerstvo mogu se davati za izgradnju, rekonstrukciju i upravljanje železničkom infrastruktrom, u skladu sa propisima kojima se uređuju javno-privatno partnerstvo i koncesija.

III. PREVOZ U ŽELEZNIČKOM SAOBRAĆAJU

1. Opšti uslovi za obavljanje prevoza

Član 65.

Javni prevoz putnika i robe u železničkom saobraćaju na železničkoj infrastrukturi obavlja železnički prevoznik koji ima licencu za prevoz i sertifikat o bezbednosti za prevoz, izdate od Direkcije za železnice, odnosno nadležnog organa druge države na osnovu reciprociteta i ugovor o korišćenju železničke infrastrukture.

Prevoz lica i robe može da obavlja železnički prevoznik za sopstvene potrebe ako ima licencu za prevoz i sertifikat o bezbednosti za prevoz, izdate od Direkcije za železnice, odnosno od nadležnog organa druge države na osnovu reciprociteta i ugovor o korišćenju železničke infrastrukture.

Javni prevoz putnika i robe u železničkom saobraćaju obavlja se prema tržišnim uslovima na osnovu ugovora o prevozu.

2. Licenca za prevoz

Član 66.

Licenca za prevoz izdaje se privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetniku koji je registrovan za obavljanje delatnosti javnog prevoza, kao i prevoza za sopstvene potrebe, osnovanom u Republici Srbiji, koji pruži dokaze o ispunjavanju uslova koji se odnose na dobar ugled, finansijsku sposobnost, stručnost i pokrivenost za građansku odgovornost, u skladu sa ovim zakonom.

Uslov koji se odnosi na dobar ugled ispunjen je ako:

1) podnosilac zahteva za izdavanje licence za prevoz ili lica ovlašćena za upravljanje nisu bili pravosnažno osuđeni za teška krivična dela, krivična dela protiv privrede i privredne prestupe;

2) podnosilac zahteva za izdavanje licence za prevoz ili lica ovlašćena za upravljanje nisu bili osuđeni za kažnjiva dela utvrđena propisima u oblasti železničkog transporta, radnih odnosa, bezbednosti i zdravlja na radu, kao i carinskim propisima, ukoliko podnosilac zahteva traži da obavlja prekogranični prevoz robe, koji podleže carinskim procedurama;

3) nad podnosiocem zahteva za izdavanje licence za prevoz nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije.

Uslov koji se odnosi na finansijsku sposobnost ispunjen je ako je podnosilac zahteva finansijski sposoban da ispunjava svoje postojeće i potencijalne obaveze, koje su realno procenjene, za period od 12 meseci.

Uslov koji se odnosi na stručnost ispunjen je ako podnosilac zahteva ima upravu koja poseduje znanje ili iskustvo neophodno da na bezbedan i pouzdan način obavlja operativnu kontrolu i nadzor nad obavljanjem delatnosti koje su navedene u licenci.

Uslov koji se odnosi na pokrivenost za građansku odgovornost ispunjen je ako je podnosilac zahteva adekvatno osiguran ili je na drugi način, u skladu sa važećim zakonskim propisima i potvrđenim međunarodnim ugovorima, obezbedio pokrivenost svojih obaveza u slučaju udesa, posebno kada se radi o putnicima, prtljagu, robi, poštanskim pošiljkama ili trećim licima.

Način dokazivanja ispunjenosti uslova za izdavanje licence za prevoz bliže uređuje Direkcija za železnice.

Licencu za prevoz izdaje Direkcija za železnice, u formi rešenja.

Član 67.

Licencu za prevoz Direkcija za železnice dužna je da izda, ako su ispunjeni uslovi iz člana 66. stav 1. ovog zakona, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Licenca za prevoz se izdaje na neodređeno vreme, dok železnički prevoznik, odnosno prevoznik za sopstvene potrebe, ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom i neprenosiva je.

Rešenje o odbijanju izdavanja licence za prevoz konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti spor pred Upravnim sudom.

O izdatim licencama za prevoz Direkcija za železnice vodi evidenciju.

Član 68.

Direkcija za železnice proverava svakih 12 meseci da li železnički prevoznik, odnosno železnički prevoznik za sopstvene potrebe, ispunjava uslove iz člana 66. stav 1. ovog zakona.

Ukoliko postoji ozbiljna sumnja da železnički prevoznik, odnosno železnički prevoznik za sopstvene potrebe, ispunjava uslove iz člana 66. stav 1. ovog zakona, Direkcija za železnice može u svako doba da proveri da li železnički prevoznik, odnosno železnički prevoznik za sopstvene potrebe i dalje ispunjava uslove za izdavanje licence.

Ako se prilikom provere iz st. 1. i 2. ovog člana utvrdi da neki od uslova iz člana 66. stav 1. ovog zakona nije ispunjen, Direkcija za železnice će rešenjem suspendovati ili oduzeti licencu za prevoz.

U slučaju kada je licenca za prevoz suspendovana ili oduzeta zbog neispunjavanja uslova koji se odnosi na finansijsku sposobnost iz člana 66. stav 3. ovog zakona, Direkcija za železnice može izdati privremenu licencu za prevoz, do reorganizacije železničkog preduzeća, odnosno prevoznika za sopstvene potrebe, pod uslovom da bezbednost nije ugrožena. Privremena licenca za prevoz se izdaje na period koji ne može biti duži od šest meseci od dana izdavanja.

Ukoliko železnički prevoznik, odnosno železnički prevoznik za sopstvene potrebe, ne obavlja prevoz u periodu od šest meseci neprekidno ili kada ne otpočne sa obavljanjem prevoza u periodu od šest meseci od dana izdavanja licence za prevoz, Direkcija za železnice može rešenjem oduzeti licencu za prevoz ili je suspendovati dok se ne steknu uslovi da se nastavi obavljanje prevoza za koji je izdata licenca.

Podnosilac zahteva za izdavanje licence može tražiti da se odredi duži rok za otpočinjanje obavljanja prevoza, uzimajući u obzir posebnu prirodu usluga koje će pružati.

U slučaju statusnih promena, promene pravne forme ili reorganizacije železničkog prevoznika, odnosno železničkog prevoznika za sopstvene potrebe, kome je izdata licenca za prevoz, Direkcija za železnice, može rešenjem odlučiti da je to lice dužno da ponovo podnese zahtev za dobijanje licence.

Lice iz stava 7. ovog člana može nastaviti sa obavljanjem prevoza, osim ukoliko Direkcija za železnice ne oceni da je bezbednost železničkog saobraćaja ugrožena, u kom slučaju mu Direkcija za železnice rešenjem oduzima licencu.

U slučaju kada imalac licence za prevoz namerava da značajno izmeni ili proširi delatnost, on je dužan da podnese Direkciji za železnice zahtev radi preispitivanja postojanja zakonskih uslova za izdavanje izmenjene licence za prevoz. Posle preispitivanja Direkcija za železnice može odlučiti da rešenjem izmeni izdatu licencu ili da odbije zahtev.

Rešenje Direkcije za železnice iz st. 3, 5, 7, 8. i 9. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti spor pred Upravnim sudom.

Imalac licence za prevoz dužan je da Direkciji za železnice, na njen zahtev, dostavi podatke o ispunjenosti uslova za izdavanje licence za prevoz, kao i da bez odlaganja obavesti Direkciju za železnice o svim promenama koje nastanu u vezi sa tim uslovima.

Postupak za izdavanje, suspenziju, izmenu ili oduzimanje licence za prevoz, sadržina licence za prevoz i način provere ispunjenosti propisanih uslova, bliže uređuje Direkcija za železnice.

Član 69.

Za izdavanje licence za prevoz plaća se taksa i prihod je budžeta Republike Srbije.

Visinu takse iz stava 1. ovog člana utvrđuje Direkcija za železnice, uz saglasnost ministarstva nadležnog za finansije.

Član 70.

Železnički prevoznik, odnosno železnički prevoznik za sopstvene potrebe, kome je suspendovana ili oduzeta licenca za prevoz, ne mogu obavljati prevoz putnika i robe u železničkom saobraćaju, osim u slučaju iz člana 68. stav 4. ovog zakona.

3. Obavljanje prevoza putnika, lica i robe

Član 71.

Prevoz putnika i robe u železničkom saobraćaju vrši se u skladu sa redom vožnje unapred utvrđenim od upravljača infrastrukture, a prema prethodno ispostavljenim zahtevima železničkog prevoznika i železničkog prevoznika za sopstvene potrebe u skladu sa utvrđenom procedurom.

Član 72.

Red vožnje se donosi i važi za period utvrđen tim redom vožnje.

Red vožnje, odnosno izmene i dopune reda vožnje za javni prevoz putnika objavljuju se u sredstvima javnog informisanja, ističu na vidnim mestima u staničnim zgradama i objavljuju i na drugi uobičajen način najkasnije 20 dana pre stupanja na snagu.

Železnički prevoznik dužan je da se pridržava objavljenog reda vožnje, kao i da obezbedi redovno i uredno odvijanje prevoza za vreme važenja reda vožnje, osim u slučajevima većih poremećaja saobraćaja koji su nastali zbog elementarnih nepogoda, većih udesa i težih

oštećenja železničke infrastrukture.

Direkcija za železnice propisuje sastavne delove reda vožnje, oblik i njihovu sadržinu.

Član 73.

Javni prevoz putnika koji se obavlja po objavljenom redu vožnje, može biti:

- 1) gradski prevoz - na teritoriji jedinice lokalne samouprave;
- 2) prigradski prevoz - na širem području jedinice lokalne samouprave ako ga čine ustaljeni dnevni tokovi putnika;
- 3) regionalni prevoz - na području jednog regiona, odnosno teritoriji autonomne pokrajine;
- 4) daljinski prevoz - između dve jedinice lokalne samouprave na dužim rastojanjima;
- 5) međunarodni prevoz - između dve ili više država.

Član 74.

Ulazak i izlazak putnika vrši se na železničkim stanicama i drugim službenim mestima koji su uneti u red vožnje voza, a ulazak i izlazak lica u prevozu za sopstvene potrebe vrši se na mestima koja su za to određena.

Član 75.

U vučnom vozilu voza kojim se obavlja prevoz putnika, lica i robe, mora se, za sve vreme prevoza, nalaziti:

- 1) overena fotokopija važeće licence za prevoz;
- 2) overena fotokopija važećeg sertifikata o bezbednosti za prevoz;
- 3) overena fotokopija važećeg ugovora o korišćenju železničke infrastrukture;
- 4) druga dokumenta, prema propisima kojima se uređuje bezbednost železničkog saobraćaja.

U vučnom vozilu voza kojim se obavlja javni prevoz robe, mora se, za sve vreme prevoza, nalaziti i tovami list, odnosno drugi dokument koji sadrži sve podatke kao i tovami list.

U vučnom vozilu voza kojim se obavlja prevoz lica i robe za sopstvene potrebe, mora se, za sve vreme prevoza, nalaziti i:

- 1) overena fotokopija važećeg rešenja o upisu u registar, odnosno rešenje o upisu radnje u registar;
- 2) spisak radnika i drugih lica overen od strane imaoca železničkih voznih sredstava ili drugi dokaz o pravu tih radnika i lica na prevoz;
- 3) dokument iz koga se može utvrditi vlasnik i vrsta robe koje se prevoze.

Član 76.

U obavljanju prevoza za sopstvene potrebe železnički prevoznik za sopstvene potrebe može da prevozi lica i robu koji su u funkciji obavljanja delatnosti za koju je registrovan.

Član 77.

U vanrednim situacijama Vlada može odrediti mere kojima se obezbeđuje funkcionisanje železničkog saobraćaja u nastalim okolnostima i kojih je dužan da se pridržava železnički prevoznik, odnosno železnički prevoznik za sopstvene potrebe i upravljač infrastrukture.

Vanrednim situacijama u smislu stava 1. ovog člana, smatraju se: velike prirodne nepogode; vanredni događaji koji su proistekli iz ljudske aktivnosti, a koji za posledicu imaju ugroženost životne sredine; poremećaji u funkcionisanju privrede većih razmera i drugo.

4. Kombinovani transport

Član 78.

Kombinovani transport, u smislu ovog zakona, obuhvata prevoz tovame jedinice (kontejner ili izmenjivi transportni sud) ili drumskog vozila kod koga se veći deo prevoznog puta obavlja železnicom, a početni i završni deo prevoznog puta drumskim transportom na što je moguće kraćim rastojanjima.

Član 79.

Kombinovani transport može biti:

- 1) kombinovani transport sa pratnjom koji se odnosi na transport drumskog vozila železnicom sa pratnjom vozača;
- 2) kombinovani transport bez pratnje koji se odnosi na transport drumskog vozila ili tovame jedinice železnicom bez pratnje vozača.

Član 80.

Tovame jedinice ili drumska vozila natovareni na železnička vozna sredstva, koja prekoračuju propisane dimenzije mogu se prevoziti pod uslovima koje utvrđuje upravljač infrastrukture.

Član 81.

Da bi se kombinovani transport odvijao potrebno je da tovame jedinice, drumska vozila i železnička vozna sredstva koja učestvuju u kombinovanom transportu ispunjavaju tehničke i tehnološke uslove i standarde propisane za tu vrstu transporta.

Tovame jedinice koje se transportuju na železničkim voznim sredstvima moraju biti na određeni način označena.

Železnička vozna sredstva koja transportuju tovame jedinice moraju biti specijalizovana za kombinovani transport i na poseban način označena.

Železnička infrastruktura na kojoj se odvija kombinovani transport mora ispunjavati posebne tehničko-tehnološke uslove i na određeni način biti označena.

Ministar propisuje način označavanja i bliže uslove koje moraju da ispune tovame jedinice, železnička vozna sredstva i železnička infrastruktura u obavljanju kombinovanog transporta.

Član 82.

Vlada bliže uređuje odvijanje kombinovanog transporta do i od terminala za kombinovani transport koji se nalazi na železničkoj mreži i određuje dokumente koje drumski prevoznik treba da poseduje u obavljanju tog vida transporta.

Član 83.

U cilju unapređenja kombinovanog transporta, Vlada bliže uređuje državnu pomoć i stimulativne mere, u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast.

5. Prevoz u železničkom saobraćaju od opšteg interesa

Član 84.

Prevoz u železničkom saobraćaju od opšteg interesa je gradski, prigradski, regionalni i daljinski prevoz putnika.

Član 85.

Vlada, nadležni organ autonomne pokrajine, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: nadležni organ), može, u cilju obezbeđivanja prevoza od opšteg interesa, utvrditi železničkom prevozniku obavezu javnog prevoza.

Kriterijumi za utvrđivanje obaveze javnog prevoza su:

- 1) postojanje opšteg interesa;
- 2) dostupnost drugih vrsta prevoza;
- 3) troškovi zamene prevoza u železničkom saobraćaju drugim vidom prevoza;
- 4) kvalitativne i kvantitativne mogućnosti železničkog prevoznika.

Član 86.

Prava, obaveze i odgovornosti železničkog prevoznika i nadležnog organa u vezi sa obavezom javnog prevoza uređuju se ugovorom o obavezi javnog prevoza.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, obaveze javnog prevoza koje za cilj imaju određivanje maksimalnih tarifa za sve putnike ili za

određene kategorije putnika takođe mogu biti regulisane opštim pravilima.

Nadležni organ pruža železničkom prevozniku nadoknadu za obavezu javnog prevoza u iznosu neto finansijskog rezultata, pozitivnog ili negativnog, za nastale troškove i ostvarene prihode u skladu sa tarifnim obavezama ustanovljenim opštim pravilima na način koji onemogućuje isplatu previsoke nadoknade za obavezu javnog prevoza. Nadležni organ zadržava pravo da obaveze javnog prevoza za koje su određene maksimalne tarife uključi u ugovore o tim obavezama.

Nadoknade za obaveze javnog prevoza po zaključenim ugovorima o obavezama javnog prevoza ili sa opštim pravilima, moraju se obračunavati u skladu sa pravilima o obračunavanju nadoknade za obavezu javnog prevoza, koje propisuje Vlada podzakonskim aktom.

Član 87.

Ugovor o obavezama javnog prevoza i opšta pravila sadrže naročito odredbe kojima se:

1) jasno definišu obaveze železničkog prevoznika koje se odnose na obavezu javnog prevoza, kao i geografska područja na koja se ta obaveza odnosi;

2) utvrđuju parametre na osnovu kojih se izračunava iznos nadoknade za obavezu javnog prevoza, kao i priroda i obim eventualno dodeljenih isključivih prava, na način koji onemogućuje isplatu previsoke nadoknade za obavezu javnog prevoza, odnosno tako da se onemogući da iznos te nadoknade premaši iznos potreban da se pokriju neto finansijski rezultati učinjenih troškova i ostvarenih prihoda vršenjem obaveze javnog prevoza, uzimajući u obzir deo prihoda koji zadržava železnički prevoznik i primerenu dobit;

3) uređuje podela troškova vezanih za obavezu javnog prevoza. Ovi troškovi posebno mogu uključivati troškove za osoblje, energiju, naknade za infrastrukturu, održavanje i popravku vozničkih sredstava i instalacije neophodne za obavezu javnog prevoza, fiksne troškove i odgovarajući povraćaj kapitala;

4) uređuje podela prihoda od prodaje karata, odnosno koji prihod železnički prevoznik može zadržati, isplatiti ga nadležnom organu, ili se može podeliti između njih;

5) određuje trajanje ugovora o obavezama javnog prevoza;

6) utvrđuju zahtevi kvaliteta uključujući obezbeđivanje pristupačnog prelaza za putnike sa invaliditetom, ukoliko nadležni organ, u skladu sa zakonom, zahteva od železničkog prevoznika da poštuje određene zahteve kvaliteta;

7) utvrđuje nivo kvaliteta usluge koju obezbeđuje železnički prevoznik (kontinuitet, redovitost, pouzdanost, kapaciteti, pristupačnost za putnike sa invaliditetom, minimalni standardi kvaliteta izvršenja obaveze javnog prevoza - informisanje, raspoloživost i izdavanje vozničkih karata i sl.);

8) definišu pokazatelje za ocenu kvaliteta ugovorene obaveze javnog prevoza, sa obrascima tabela koje popunjava železnički prevoznik i dostavlja nadležnom organu;

9) utvrđuje obavezu železničkog prevoznika da izveštava nadležni organ o realizaciji ugovornih obaveza, uključujući način i dinamiku izveštavanja, uz propisane obrasce izveštaja koje železnički prevoznik dostavlja nadležnom organu;

10) definišu posledice neizvršavanja ili neurednog izvršavanja ugovornih obaveza;

11) utvrđuje postupak izmene ugovora.

Član 88.

Ugovor o obavezama javnog prevoza može se dodeliti:

1) na osnovu odluke nadležnog organa o neposrednom dodeljivanju ugovora o obavezama javnog prevoza;

2) na osnovu javnog konkursa, otvorenog za sve železničke prevoznike, uz poštovanje načela transparentnosti i nediskriminacije, koji može, nakon dostavljanja ponuda i eventualnog prethodnog izbora, uključivati i pregovore u skladu sa tim načelima, u cilju utvrđivanja najboljeg načina za ispunjavanje specifičnih ili složenih uslova.

U slučaju dodele ugovora iz stava 1. tačka 1) ovog člana, ugovor o obavezama javnog prevoza ne može trajati duže od 10 godina, a u slučaju dodele ugovora iz stava 1. tačka 2) ovog člana, ugovor o obavezama javnog prevoza ne može trajati duže od 15 godina.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, trajanje ugovora o obavezama javnog prevoza, imajući u vidu uslove amortizacije sredstava, po potrebi se može produžiti za najviše polovinu trajanja ugovora iz stava 2. ovog člana, ako železnički prevoznik obezbeđuje sredstva koja čine značajan deo ukupnih sredstava potrebnih za izvršenje obaveze javnog prevoza obuhvaćenih ugovorom o obavezama javnog prevoza i povezana su prvenstveno sa uslugama prevoza putnika koje su obuhvaćene ugovorom o obavezama javnog prevoza.

Ako je to opravdano amortizacijom kapitala u vezi sa izuzetnim investicijama u železničku infrastrukturu i vozna sredstva i ako je ugovor dodeljen u konkurentskom tenderskom postupku, ugovor o javnom prevozu može trajati i duže.

Način dodele ugovora o obavezama javnog prevoza na osnovu javnog konkursa propisuje Vlada.

Član 89.

Nadležni organ jednom godišnje objavljuje na svojoj internet stranici izveštaj o utvrđenim obavezama javnog prevoza, izabranim železničkim prevoznicima i isplata nadoknada za obavezu javnog prevoza i isključivim pravima dodeljenim izabranim železničkim prevoznicima na ime te nadoknade.

Ovaj izveštaj omogućuje praćenje i ocenjivanje uspešnosti, kvaliteta i finansiranja obaveze javnog prevoza i, ako je to primereno, pruža informacije o prirodi i obimu dodeljenih isključivih prava.

U slučaju direktne dodele ugovora o obavezama javnog prevoza, nadležni organ će objaviti sledeće informacije u roku od jedne godine od dodele: ime ugovarača, njegovu vlasničku strukturu i, ako je potrebno, ime jednog ili više lica koja vrše kontrolu; trajanje ugovora o javnim uslugama; opis usluga prevoza koje se pružaju; opis parametara finansijske nadoknade za obavezu javnog prevoza; ciljni kvalitet, kao što su tačnost i pouzdanost i predviđene nagrade i kaznene mere; uslove koji se odnose na neophodna sredstva.

Ukoliko to zahteva neka od zainteresovanih strana, nadležni organ će joj dostaviti razloge na kojima se zasniva odluka o neposrednoj dodeli ugovora o javnom prevozu.

Član 90.

Sredstva za nadoknadu obaveze javnog prevoza iz člana 85. ovog zakona prevoznicima obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, u budžetu autonomne pokrajine odnosno u budžetu jedinice lokalne samouprave.

Za sredstva iz stava 1. ovog člana železnički prevoznik dužan je da vodi posebnu računovodstvenu evidenciju u skladu sa propisom iz člana 86. stav 4. ovog zakona.

IV. DIREKCIJA ZA ŽELEZNICE

1. Status i poslovi Direkcije za železnice

Član 91.

Direkcija za železnice (u daljem tekstu: Direkcija), kao posebna organizacija, obavlja poslove državne uprave u oblasti železnice utvrđene ovim zakonom, kao i zakonom kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju.

Sedište Direkcije je u Beogradu.

Direkcija ima status pravnog lica.

Direktor Direkcije najmanje dve godine po razrešenju sa dužnosti ne može biti angažovan po bilo kom osnovu na stručnim ili upravljačkim poslovima u preduzećima ili telima koja su predmet regulisanja tržišta železničkih usluga.

Član 92.

Direkcija obavlja poslove u oblasti regulisanja tržišta železničkih usluga, poslove u oblasti regulisanja bezbednosti i interoperabilnosti železničkog saobraćaja.

Direkcija je nadležna da izda, suspenduje i oduzme licencu za prevoz.

Pored poslova iz st. 1. i 2. ovog člana, Direkcija obavlja i sledeće poslove:

- 1) donosi podzakonske akte na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona i zakona kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju;
  - 2) učestvuje u međunarodnoj saradnji u oblasti železničkog saobraćaja koju ostvaruje Ministarstvo, sa:
    - (1) međunarodnim organizacijama u kojima je Direkcija ovlašćena da predstavlja Republiku Srbiju,
    - (2) Evropskom železničkom agencijom i organima drugih država nadležnim za bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju i regulisanje tržišta železničkih usluga;
  - 3) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju.
- Direkcija na svojoj internet stranici objavljuje propise iz oblasti železničkog saobraćaja, uključujući i uslove, postupak i visinu taksi za izdavanje licenci, dozvola i sertifikata iz nadležnosti Direkcije, pojedinačne akte koje je donela i podatke za kontakt.

Član 93.

Direkcija u oblasti regulisanja tržišta železničkih usluga:

- 1) odlučuje po prigovorima podnosioca zahteva za dodelu trase voza, naročito imajući u vidu eventualno nepravedno postupanje ili diskriminaciju od strane upravljača infrastrukture ili železničkih prevoznika, a u vezi sa:
    - (1) Izjavom o mreži,
    - (2) kriterijumima utvrđenim u Izjavi o mreži,
    - (3) postupkom dodele trasa voza i njegovim ishodom,
    - (4) načinom utvrđivanja naknada za korišćenje trase voza,
    - (5) nivoom ili strukturom naknada za korišćenje trase voza;
  - 2) prati i analizira uslove konkurencije na tržištu železničkih transportnih usluga i na sopstvenu inicijativu preispituje postupke i dokumente iz tačke 1) ovog člana, a u cilju sprečavanja diskriminacije među podnosiocima zahteva za dodelu trase voza. Direkcija posebno proverava da li Izjava o mreži sadrži klauzule ili predviđa diskreciona ovlašćenja upravljača infrastrukture koja bi mogla biti korišćena za diskriminaciju podnosioca zahteva za dodelu trase voza;
  - 3) kontroliše nezavisnost upravljača infrastrukture u odnosu na druge subjekte na tržištu železničkih usluga;
  - 4) obezbeđuje da naknade koje je utvrdio upravljač infrastrukture budu nediskriminatorske i u skladu sa ovim zakonom;
  - 5) obezbeđuje da upravljač infrastrukture utvrđuje pristup i korišćenje železničke infrastrukture na nediskriminatorskoj osnovi u skladu sa ovim zakonom;
  - 6) obezbeđuje kontrolu pristupa i korišćenja objekata i stabilnih postrojenja kojima ne upravlja upravljač infrastrukture i koje je regulisano ugovorom potpisanim između lica koje obezbeđuje uslugu i železničkog prevoznika;
  - 7) prati železničko tržište, kako bi se analizirala konkurencija između različitih vidova saobraćaja;
  - 8) kontroliše kvalitet železničkih usluga uključujući pristupačnost za osobe sa invaliditetom koje obezbeđuju železnički prevoznici i upravljači infrastrukture;
  - 9) saraduje sa telom nadležnim za zaštitu konkurencije, daje stručna mišljenja i analize, pruža tehničku pomoć u vezi sa pitanjima koja nisu uređena ovim zakonom, a odnose se na ograničavanje, sprečavanje ili narušavanje konkurencije na tržištu;
  - 10) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom.
- Direkcija priprema godišnji izveštaj o regulisanju tržišta železničkih usluga u prethodnoj godini i dostavlja ga Vladi najkasnije do kraja juna tekuće godine. Izveštaj se objavljuje na internet stranici Direkcije.

Član 94.

Poslovi Direkcije u oblasti regulisanja bezbednosti i interoperabilnosti železničkog saobraćaja su:

- 1) izdavanje, produženje važenja, izmene i oduzimanje sertifikata o bezbednosti za upravljanje železničkom infrastrukturom;
  - 2) izdavanje, produženje važenja, izmene i oduzimanje sertifikata o bezbednosti za prevoz, kao i provera da li se upravljači infrastrukture i železnički prevoznici pridržavaju uslova utvrđenih u njemu;
  - 3) izdavanje dozvola za korišćenje strukturnih podistema, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju;
  - 4) nadzor nad usaglašenošću činilaca interoperabilnosti sa osnovnim uslovima u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju;
  - 5) odobravanje puštanja u rad novih i znatno izmenjenih železničkih vozila koja još nisu obuhvaćena tehničkom specifikacijom za interoperabilnost, kao i vozila uvezenih iz inostranstva;
  - 6) praćenje, unapređivanje, primena i razvoj bezbednosti i regulatornog okvira za bezbednost, kao i sistema nacionalnih propisa o bezbednosti, uključujući i donošenje podzakonskih akata iz oblasti bezbednosti železničkog saobraćaja;
  - 7) provera da li su železnička vozila uredno registrovana u Nacionalnom registru železničkih vozila i da li su podaci sadržani u tom registru tačni i ažurirani;
  - 8) - **brisana** -
  - 9) druge poslove utvrđene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju.
- Godišnji izveštaj o stanju bezbednosti železničkog saobraćaja u prethodnoj godini dostavlja se na način propisan zakonom kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju.

Član 95.

Direkcija, po službenoj dužnosti, pokreće postupak za utvrđivanje činjenica i primenu mera ukoliko utvrdi mogućnost postojanja povrede konkurencije na tržištu prevoza u železničkom saobraćaju.

Direkcija može zahtevati podatke od upravljača infrastrukture, podnosioca zahteva za dodelu trase voza, kao i drugih lica, neophodne za postupak iz stava 1. ovog člana.

Zahtev za davanje podataka naročito sadrži: predmet zahteva; rok za postupanje po zahtevu; upozorenje na posledice uskraćivanja davanja podataka, odnosno davanje neistinitih podataka.

Lica iz stava 2. ovog člana dužna su da postupe po zahtevu.

Ukoliko Direkcija utvrdi povredu konkurencije na železničkom transportnom tržištu u postupku po prigovoru podnosioca zahteva za dodelu trase voza ili u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti, rešenjem će utvrditi meru za otklanjanje utvrđene povrede u skladu sa ovim zakonom.

U postupku po prigovoru podnosioca zahteva za dodelu trase voza na odluku upravljača infrastrukture kojom se odbija njegov zahtev za dodelu trase ili protiv utvrđenih uslova ponude kapaciteta infrastrukture, Direkcija može rešenjem utvrditi da nema osnova za izmenu odluke upravljača infrastrukture ili naložiti upravljaču infrastrukture da izmeni svoju odluku u skladu sa uputstvima Direkcije.

Administrativno izvršenje rešenja iz st. 5. i 6. ovog člana sprovodi Direkcija u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Direkcija je ovlašćena da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka zbog nepostupanja po zahtevu Direkcije iz stava 2. ovog člana i zbog nepostupanja u skladu sa rešenjima Direkcije iz st. 5. i 6. ovog člana.

Član 96.

Rešenje Direkcije je konačno, a protiv njega se može podneti tužba Upravnom sudu u roku od 30 dana od dana dostavljanja rešenja.

Podnošenje tužbe ne odlaže izvršenje rešenja.

Po zahtevu tužioca, Upravni sud može odložiti izvršenje konačnog rešenja Direkcije do donošenja sudske odluke, ako bi izvršenje tog rešenja nanelo tužiocu štetu koja bi se teško mogla nadoknaditi, u skladu sa zakonom kojim se uređuju upravni sporovi.

Rešenja Direkcije objavljuju se na internet stranici Direkcije.

2. Finansiranje Direkcije

Član 97.

Sredstva za rad Direkcije obezbeđuju se iz:

- 1) budžeta Republike Srbije;
- 2) drugih izvora u skladu sa zakonom.

V. NADZOR

Član 98.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, kao i zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju vrši Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo preko republičkog inspektora za železnički saobraćaj (u daljem tekstu: Inspektor).

Poverava se autonomnoj pokrajini na njenoj teritoriji vršenje poslova inspekcijskog nadzora nad primenom ovog zakona, podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, kao i zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju iz stava 1. ovog člana.

Član 99.

Inspektor ne može da izrađuje ili učestvuje u izradi tehničke dokumentacije i tehničkoj kontroli tehničke dokumentacije za objekte koji su predmet inspekcijskog nadzora i da vrši stručni nadzor nad izgradnjom, odnosno izvođenjem radova na objektima koji su predmet inspekcijskog nadzora.

Član 100.

U vršenju inspekcijskog nadzora Inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) radove na izgradnji, rekonstrukciji i održavanju železničke infrastrukture;
- 2) tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje železničke infrastrukture;
- 3) ispunjenost uslova propisanih za lica koja vrše poslove projektovanja, unutrašnje i tehničke kontrole tehničke dokumentacije, rukovođenja izvođenjem radova i vršenja stručnog nadzora;
- 4) stanje železničke infrastrukture, pravilno održavanje železničke infrastrukture, stanje i održavanje železničkih voznih sredstava po propisanim saobraćajno tehničkim uslovima i propisima kojima se uređuje bezbednost u železničkom saobraćaju, u cilju obezbeđenja železničke infrastrukture i železničkih voznih sredstava za bezbedno i nesmetano odvijanje železničkog saobraćaja, kao i da li se o železničkim vozilima vodi propisana evidencija;
- 5) regulisanje i upravljanje saobraćaja po propisanim saobraćajno tehničkim uslovima i propisima kojima se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju, u cilju bezbednog i nesmetanog odvijanja železničkog saobraćaja;
- 6) ispunjenost uslova za upravljanje železničkom infrastrukturom;
- 7) ispunjenost uslova za prevoz putnika, lica i robe u železničkom saobraćaju;
- 8) obavljanje prevoza putnika, lica i robe u železničkom saobraćaju na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima kojima se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju;
- 9) da li se pravilno i redovno izvršava utvrđeni i objavljeni red vožnje u železničkom saobraćaju;
- 10) da li se železnički saobraćaj vrši na način i pod uslovima utvrđenim zakonom, drugim propisima i opštim aktima kojima se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju i da li se sprovede mere koje se odnose na bezbednost železničkog saobraćaja;
- 11) da li je železnički prevoznik, privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik organizovao unutrašnji nadzor nad bezbednim odvijanjem železničkog saobraćaja i da li se ta kontrola redovno i efikasno vrši, kao i da li ostvaruje efikasnu zaštitu ljudi, imovine i životne sredine u oblasti železničkog saobraćaja na propisan način u skladu sa zakonom, drugim propisima i opštim aktima kojima se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju;
- 12) da li se u saobraćaju na železničkoj infrastrukturi pravilno primenjuju propisi o posedanju vozova i vučnih vozila železničkim radnicima i da li ti radnici ispunjavaju uslove u pogledu stručne spreme i obučenosti ili zdravstvene sposobnosti za obavljanje poslova i zadataka, kao i da li se pravilno primenjuju propisi o ukupnom radnom vremenu, ukupnom trajanju smene i upravljanja vučnim vozilom voza, odmorima i o rasporedu u smenama voznog i staničnog osoblja, kao i osoblja u drugim službenim mestima;
- 13) da li se pravilno sprovede propisane mere za obezbeđenje saobraćaja na putnim prelazima i na mestima ukrštanja železničkih pruga;
- 14) da li se pravilno sprovodi propisani unutrašnji red u železničkom saobraćaju;
- 15) sprovođenje propisanih mera tehničke i fizičke zaštite železničke infrastrukture koje su od posebnog značaja za bezbedno odvijanje i funkcionisanje železničkog saobraćaja i mera zaštite od odronjavanja, bujica i drugih elementarnih nepogoda, kao i mera za obezbeđenje železničkog saobraćaja u zimskom periodu;
- 16) da li se primenjuju propisi kojima se uređuju pružni i zaštitni pružni pojas;
- 17) da li se pravilno sprovede mere bezbednosti propisane zakonom kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju.

Član 101.

U vršenju inspekcijskog nadzora Inspektor je ovlašćen da:

- 1) zabrani, odnosno obustavi izvršenje radova koji se izvode protivno zakonu i drugim propisima, tehničkim normativima i standardima prilikom izvođenja radova i upotrebe materijala pri izgradnji, rekonstrukciji i održavanju železničke infrastrukture, protivno uslovima bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja na železničkoj infrastrukturi ili protivno propisanim merama za zaštitu železničke infrastrukture, kao i pri održavanju železničkih voznih sredstava;
- 2) naredi privremeno isključenje iz saobraćaja železničkih voznih sredstava i železničke infrastrukture koji ne odgovaraju propisanim tehničkim i drugim uslovima, ako postoji opasnost da bi se njihovom upotrebom, odnosno daljim korišćenjem u saobraćaju ugrozila bezbednost železničkog saobraćaja;
- 3) naredi otklanjanje nedostataka na železničkoj infrastrukturi i železničkim voznim sredstava kojima se ugrožava ili može biti ugrožena bezbednost železničkog saobraćaja, i po potrebi odredi način i mere za otklanjanje utvrđenih nedostataka;
- 4) naredi rušenje i uklanjanje zgrada, postrojenja, uređaja, drugih objekata i materijala izgrađenih, odnosno postavljenih u pružnom pojasu protivno odredbama ovog zakona;
- 5) naredi privremenu zabranu železničkog saobraćaja na novoizgrađenoj ili rekonstruisanoj železničkoj infrastrukturi, kao i privremenu zabranu upotrebe novoizgrađenog ili rekonstruisanog vozila, ako prethodno nije izvršen tehnički pregled i doneto rešenje kojim se dozvoljava njihova upotreba;
- 6) naredi da se u upravljanju i regulisanju železničkog saobraćaja otklone nepravilnosti kojima se ugrožava ili može biti ugroženo bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja i po potrebi odredi način i mere za otklanjanje nepravilnosti u upravljanju i regulisanju železničkog saobraćaja;
- 7) naredi da se privremeno obustave radovi koji se izvode na železničkom području ili u neposrednoj blizini železničke infrastrukture, ako postoji opasnost da se tim radovima ugrozi bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja;
- 8) naredi obustavu radova koji se obavljaju na železničkom području ili u pružnom pojasu ili u zaštitnom pružnom pojasu, ako se oni izvode bez građevinske dozvole i o tome odmah obavesti nadležni organ za izdavanje građevinske dozvole;
- 9) zabrani upravljanje železničkom infrastrukturom ako nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom;
- 10) zabrani korišćenje železničke infrastrukture ako nisu ispunjeni uslovi za prevoz putnika, lica i robe u železničkom saobraćaju;
- 11) naredi rušenje železničke infrastrukture ili njenog dela, za koje nije izdato odobrenje za izgradnju, odnosno rekonstrukciju;

12) naredi izgradnju kolovoznog zastora na zemljanom putu koji se ukršta sa železničkom infrastrukturom u istom nivou, u zoni putnog prelaza;

13) naredi otklanjanje nedostataka koji se odnose na održavanje železničke infrastrukture, odnosno železničkih vozniha sredstava i organizovanje i regulisanje železničkog saobraćaja, i po potrebi odredi način i mere za otklanjanje utvrđenih nedostataka;

14) naredi rušenje, odnosno otklanjanje nedostataka na gradskoj železnici, metrou i žičari ako se radovi na izgradnji i rekonstrukciji, odnosno održavanju izvode suprotno propisima;

15) naredi otklanjanje nedostataka u organizovanju i obavljanju prevoza na gradskoj železnici, metrou i žičari koji se organizuju i obavljaju suprotno propisima;

16) zabrani prevoz putnika, lica i robe koji se obavlja protivno odredbama ovog zakona;

17) zabrani izvršenje naređenja koja su protivna odredbama zakona, drugih propisa i opštih akata kojima se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju;

18) zabrani obavljanje poslova i zadataka voznom, odnosno staničnom osoblju, koje ne ispunjava propisane uslove u pogledu stručne spremlje i obučenosti ili psihičke i fizičke sposobnosti za vršenje svojih poslova i zadataka, odnosno licu koje nema propisanu dozvolu za upravljanje vučnim vozilom, odnosno za regulisanje železničkog saobraćaja na železničkoj infrastrukturi;

19) zabrani voznom, odnosno staničnom osoblju obavljanje poslova i zadataka, ako ustanovi da postoji opasnost da će daljim vršenjem i regulisanjem železničkog saobraćaja ugroziti bezbednost železničkog saobraćaja (zamor, alkohol, rad duži od propisanog i sl.);

20) privremeno udalji ili zahteva udaljenje železničkog radnika ili odgovornog lica sa poslova i zadataka, ako ustanovi da su ugrozili bezbednost železničkog saobraćaja;

21) privremeno udalji železničkog radnika u slučajevima propisanim zakonom kojim se uređuje bezbednost i interoperabilnost u železničkom saobraćaju.

O utvrđenim nepravilnostima i naloženim merama Inspektor izveštava Direkciju i može predložiti oduzimanje sertifikata o bezbednosti za upravljanje železničkom infrastrukturom, odnosno industrijskom železnicom, licence za prevoz i sertifikata o bezbednosti za prevoz.

Član 102.

Inspektor, u vršenju inspekcijaskog nadzora nosi službeno odelo i službenu legitimaciju.

Izgled i korišćenje službenog odela i obrazac službene legitimacije Inspektora propisuje Ministar.

Član 103.

Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice nad kojim se vrši inspekcijaski nadzor, dužan je da Inspektoru omogući neometano vršenje inspekcijaskog nadzora i da bez odlaganja omogući uvid u zahtevanu dokumentaciju i podatke, kao i nesmetan pristup objektima, sredstvima ili osoblju.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da izvrše naložene inspekcijaskie mere.

Član 104.

Ako je Inspektor, prilikom vršenja inspekcijaskog nadzora, izdao usmeno naređenje ili izrekao usmenu zabranu, rešenje o tom naređenju ili zabrani dostaviće u roku od tri dana od dana izdavanja usmenog naređenja, odnosno izricanja usmene zabrane, upravljaču infrastrukture, železničkom prevozniku, privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetniku i fizičkom licu na koje se to rešenje odnosi.

Član 105.

Privredna društva ili druga pravna lica u oblasti železničkog saobraćaja dužna su da dostavljaju Inspektoru izveštaje o izvršenom unutrašnjem nadzoru železničkog saobraćaja, a naročito: o stanju železničkih pruga i železničkih vozila; o svakoj ozbiljnoj nesreći; o radovima koji se izvode na pruzi ili u blizini železničkih pruga, postrojenja ili objekata na pruzi i o drugim podacima i preduzetim merama koji su od značaja za bezbednost železničkog saobraćaja.

Član 106.

Protiv rešenja Inspektora može se izjaviti žalba Ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 107.

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice:

1) ako nije računovodstveno razdvojeno od privrednih subjekata koji obavljaju delatnost prevoza putnika i robe (član 7. stav 5);

2) ako nije nezavisan u procesu odlučivanja u skladu sa članom 7. stav 6. ovog zakona;

3) ako je član organa upravljanja subjekta na tržištu železničkih usluga, odnosno član organa upravljanja njegovog kontrolnog društva istovremeno član organa upravljanja upravljača infrastrukture u smislu člana 7. stav 7. ovog zakona;

4) ako je član organa upravljanja upravljača infrastrukture ili član organa upravljanja subjekta na tržištu železničkih usluga istovremeno i član organa upravljanja njihovog kontrolnog privrednog društva u smislu člana 7. stav 8. ovog zakona;

4a) ako upravlja železničkom infrastrukturom, a nema sertifikat o bezbednosti za upravljanje železničkom infrastrukturom, izdat od Direkcije (član 7. stav 10);

5) ako članovi organa upravljanja upravljača infrastrukture, kao i viši rukovodeći kadar na poslovima dodele kapaciteta infrastrukture, utvrđivanja naknada za korišćenje kapaciteta infrastrukture, izrade i objavljivanja reda vožnje i izrade Izjave o mreži nakon prestanka obavljanja tih poslova budu imenovani za članove organa upravljanja privrednih društava koja s upravljačem infrastrukture čine povezana društva suprotno članu 7. stav 9. ovog zakona;

6) ako ne obezbedi održavanje i zaštitu železničke infrastrukture, korišćenje objekata železničke infrastrukture i drugih sredstava rada za železnički saobraćaj, kao i organizovanje i regulisanje železničkog saobraćaja na način utvrđen u članu 14. stav 1. ovog zakona;

7) ako obustavi javni prevoz na nerentabilnoj relaciji bez saglasnosti Vlade (član 15. stav 1);

8) ako ne objavi u dnevnim listovima ili u drugim sredstvima javnog informisanja ili ne dostavi odluku o obustavljanju prevoza u roku iz člana 15. stav 3. ovog zakona;

9) ako se železnički saobraćaj odvija suprotno propisima kojima se uređuje bezbednost železničkog saobraćaja (član 16. stav 2);

10) ako koristi železničku infrastrukturu bez zaključenog ugovora o korišćenju železničke infrastrukture (član 17. stav 1. tačka 3);

11) ako ne zaključi ugovor o korišćenju železničke infrastrukture u roku iz člana 17. stav 3. ovog zakona;

12) ako ne vrši izmene i dopune Izjave o mreži u skladu sa članom 18. stav 4. ovog zakona;

13) ako objavi Izjavu o mreži u roku koji je kraći od roka određenog članom 18. stav 5. ovog zakona;

14) ako ne čuva kao poslovnu tajnu informacije dobijene od podnosioca zahteva (član 20. stav 7);

15) ako dodelu trase voza ne vrši pod jednakim uslovima (član 22. stav 1);

16) ako u postupku po zahtevu za dodelu trase voza ne primenjuje kriterijume iz člana 22. stav 2. ovog zakona;

17) ako ne vrednuje kriterijume u postupku po zahtevu za dodelu trase voza prema utvrđenoj metodologiji (član 22. stav 3);

18) ako upravljač infrastrukture ne konsultuje zainteresovane strane u vezi sa nacrtom reda vožnje ili im ne omogući rok od najmanje mesec dana za dostavu svojih predloga (član 23. stav 2);

19) ako postupuje suprotno odredbi člana 23. stav 5. ovog zakona;

20) ako se ne pridržava vremenskog plana dodele kapaciteta infrastrukture u skladu sa članom 23. stav 6. ovog zakona;

21) ako dodeljenu trasu voza prenese drugom železničkom prevozniku, odnosno železničkom prevozniku za sopstvene potrebe (član 26. stav 1);

22) ako visinu naknada za korišćenje železničke infrastrukture utvrdi suprotno članu 27. stav 4. ovog zakona;

23) ako ne vrednuje elemente za određivanje visine naknade za korišćenje železničke infrastrukture, organizovanje i regulisanje

železničkog saobraćaja prema metodologiji iz člana 27. stav 5. ovog zakona;

24) ako ne ostvari saradnju u cilju omogućavanja železničkim prevoznicima efikasnog obavljanja prevoza kada se prevoz obavlja na više železničkih infrastruktura (član 28. stav 1);

25) ako ne primenjuje Metodologiju na način propisan u članu 28. stav 3. ovog zakona;

26) ako ne objavi izmenu naknada i cena usluga u skladu sa članom 29. stav 6. ovog zakona;

27) ako ne može da potvrdi kako cene usluga koje naplaćuje u skladu sa članom 35. ovog zakona odgovaraju Metodologiji, kao i pravilima i veličinama prikazanim u Izjavi o mreži (član 33. stav 2);

28) ako popuste koje odobrava ne objavi u Izjavi o mreži (član 36. stav 2);

29) ako ne donese Sistem pokazatelja za poboljšanje kvaliteta prevoza (član 37. stav 1);

30) ako da prioritet posebnim trasama vozova u okviru procesa planiranja i koordinacije suprotno članu 39. ovog zakona;

31) ako ne rešava po vanrednim zahtevima za dodelu trasa voza u roku od pet radnih dana od dana prijema zahteva (član 40. stav 3);

32) ako posle neuspešne koordinacije bez odlaganja ne proglasi trasu voza koja je predmet koordinacije zagušenom (član 41. stav 1);

33) ako ne izvrši analizu kapaciteta u roku od šest meseci od kada je utvrđeno da je infrastruktura zagušena (član 42. stav 3);

34) ako ne izradi plan poboljšanja kapaciteta u roku od šest meseci od završetka analize kapaciteta (član 43. stav 5);

35) ako ne postupi u skladu sa članom 44. stav 1. ovog zakona;

36) ako ne obavesti železničkog prevoznika, železničkog prevoznika za sopstvene potrebe, Ministarstvo i sve druge nadležne institucije u skladu sa članom 44. stav 2. ovog zakona;

37) ako gradi železničku infrastrukturu suprotno zakonu kojim se uređuje planiranje i izgradnja objekata (član 45. stav 1);

38) ako ne podnese Vladi izveštaj o realizaciji godišnjeg programa izgradnje, rekonstrukcije i održavanja železničke infrastrukture, organizovanja i regulisanja železničkog saobraćaja (član 46. stav 5);

39) ako železničku infrastrukturu ne rekonstruiše sa elementima iz člana 48. stav 1. ovog zakona;

40) ako rekonstruiše železničku infrastrukturu bez pribavljenog odobrenja za rekonstrukciju (član 50. stav 2);

41) ako gradi i rekonstruiše železničku infrastrukturu suprotno članu 51. ovog zakona;

42) ako železničku infrastrukturu ne održava u stanju koje osigurava bezbedan ili nesmetan železnički saobraćaj, odnosno kvalitetan ili uredan prevoz (član 52. stav 1);

42a) ako sa upravljačem infrastrukture ne zaključi ugovor iz člana 56. stav 4;

42b) ako sa upravljačem infrastrukture ne zaključi ugovor za konstituisanje prava službenosti prolaza (član 58. st. 4. i 5);

42v) ako sa upravljačem infrastrukture ne zaključi ugovor za održavanje odvojnih skretnica (član 64. stav 4).

43) ako gradi objekte kao što su rudnici, kamenolomi u kojima se koriste eksplozivna sredstva, industrija hemijskih i eksplozivnih proizvoda, postrojenja i drugi slični objekti suprotno odredbi člana 58. stav 4. ovog zakona;

44) ako ne donese akt o uslovima i načinu obavljanja prevoza isključivo na industrijskoj železnici ili prethodno ne pribavi saglasnosti Direkcije na taj akt (član 64. stav 7);

45) ako obavlja prevoz putnika, lica i robe u železničkom saobraćaju na železničkoj infrastrukturi, a nema licencu za prevoz ili sertifikat o bezbednosti za prevoz izdate od Direkcije, odnosno od nadležnog organa druge države na osnovu reciprociteta ili ugovor o korišćenju železničke infrastrukture (član 65. st. 1. i 2);

46) ako postupi suprotno članu 68. stav 9. ovog zakona;

47) ako obavlja prevoz za vreme u kome mu je suspendovana ili oduzeta licenca za prevoz (član 70);

48) ako se ne pridržava objavljenog reda vožnje ili ako ne održava redovno i uredno prevoz za vreme važenja reda vožnje (član 72. stav 3);

49) ako ulaz i izlaz putnika ili lica u voz vrši suprotno članu 74. ovog zakona;

50) ako obavlja prevoz za sopstvene potrebe suprotno članu 76. ovog zakona;

51) ako se ne pridržava mera Vlade kojima se obezbeđuje funkcionisanje železničkog saobraćaja u vanrednim situacijama (član 77. stav 1);

52) ako ne označi na poseban način tovarne jedinice ili drumska vozila koja se transportuju na železničkim voznim sredstvima (član 81. stav 2);

53) ako železnička vozna sredstva koja transportuju tovarne jedinice ili drumska vozila nisu specijalizovana za kombinovani transport ili nisu na poseban način označena (član 81. stav 3);

54) ako železnička infrastruktura na kojoj se odvija kombinovani transport ne ispunjava posebne tehničko-tehnološke uslove ili nije na poseban način označena (član 81. stav 4);

55) ako ne postupi po zahtevu Direkcije (član 95. st. 2. i 4);

56) ako ne postupi u skladu sa rešenjem Direkcije (član 95. st. 5. i 6).

Za prekršaj iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana kazniće se upravljač infrastrukture, za prekršaj iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana kazniće se upravljač infrastrukture, subjekt na tržištu železničkih usluga i kontrolno društvo, a za prekršaj iz stava 1. tačka 5) ovog člana kazniće se upravljač infrastrukture i privredno društvo koje sa upravljačem infrastrukture čine povezana društva.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice privrednog društva ili drugog pravnog lica novčanom kaznom od 30.000 do 100.000 dinara.

Novčanom kaznom od 200.000 do 500.000 dinara kazniće se preduzetnik za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Novčanom kaznom od 30.000 do 100.000 dinara kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava 1. tačka 43) ovog člana.

Član 108.

Novčanom kaznom od 300.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice:

1) ako se ne stara o zaštiti životne sredine u skladu sa zakonom i drugim propisima (član 14. stav 2);

2) ako ne objavi početak radova u skladu sa odredbom člana 47. stav 1. ovog zakona;

3) ako postupi suprotno odredbi člana 47. stav 3. ovog zakona;

4) ako ne vrši održavanje zajedničkih stubova i zajedničke konstrukcije na mostu izgrađenom za železničku infrastrukturu i javni put na način i pod uslovima iz člana 56. stav 1. ovog zakona;

5) ako gradi objekte, postavlja kablove, električne vodove niskog napona za osvetljavanje, telegrafske i telefonske vazdušne linije i vodove, tramvajske i trolejbuske kontaktne vodove i postrojenja, kanalizacije i cevovode i drugi vodove i slične objekte i postrojenja u infrastrukturnom pojasu protivno članu 58. st. 1. i 2. ovog zakona;

6) ako odlaže otpad, smeće ili izliva otpadne vode u infrastrukturnom pojasu (član 59. stav 1);

7) ako sadi visoko drveće, postavlja znakove, izvore jake svetlosti ili bilo koje predmete i sprave koje bojom, oblikom ili svetlošću smanjuju vidljivost železničkih signala ili koje mogu dovesti u zabunu radnike u vezi značenja signalnih znakova (član 59. stav 2);

8) ako ne preduzima mere za zaštitu od požara u skladu sa članom 61. stav 1. ovog zakona;

9) ako uredno ne uklanja drveće, rastinje i lišće, odnosno blagovremeno ne uklanja sazrele poljoprivredne kulture ili ne preduzima po potrebi druge mere zaštite od požara u propisanom pojasu (član 61. stav 2);

10) ako ne donese akt o uslovima za održavanje i zaštitu industrijskog koloseka, železničkih voznih sredstava i drugih sredstava izgrađenih po posebnim tehničkim normativima i standardima i za organizovanje i regulisanje železničkog saobraćaja na industrijskom koloseku ili ga donese bez prethodno pribavljene saglasnosti Direkcije (član 64. stav 5);

11) ako ne dostavi podatke na zahtev Direkcije i ako bez odlaganja ne obavesti Direkciju o svim promenama koje nastanu u vezi sa uslovima za izdavanje licence (član 68. stav 11);

12) ako ne objavi red vožnje, odnosno njegove izmene i dopune u sredstvima informisanja ili na drugi uobičajeni način ili ga ne istakne na

vidnim mestima u staničnim zgradama (član 72. stav 2);

13) ako u vučnom vozilu voza kojim se obavlja prevoz putnika, lica i robe nema dokumenta propisana u članu 75. ovog zakona;

14) ako ne omogući Inspektor neometano vršenje inspeksijskog nadzora i da bez odlaganja omogući uvid u zahtevanu dokumentaciju i podatke, kao i nesmetan pristup objektima, sredstvima ili osoblju (član 103. stav 1);

15) ako ne izvrši nalog Inspektora iz člana 103. stav 2. ovog zakona;

16) ako ne dostavi Inspektor izveštaje o izvršenom unutrašnjem nadzoru železničkog saobraćaja u skladu sa članom 105. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice privrednog društva ili drugog pravnog lica novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Novčanom kaznom od 100.000 do 300.000 dinara kazniće se preduzetnik za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava 1. tač. 5), 6), 7), 9), 14) i 15) ovog člana.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 109.

Direkcija za železnice je dužna da svoju unutrašnju organizaciju uskladi sa odredbama ovog zakona u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji obavljaju delatnosti u oblasti železničkog saobraćaja, dužni su da poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 110.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 111.

Propisi i standardi u oblasti železničkog saobraćaja doneti do dana stupanja na snagu ovog zakona primenjivaće se do donošenja odgovarajućih propisa u skladu sa ovim zakonom, osim ako njihove odredbe nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 112.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o železnici ("Službeni glasnik RS", broj 18/05), Pravilnik o uslovima i postupku za ostvarivanje nadoknade za obavljanje utvrđene obaveze javnog prevoza u železničkom saobraćaju ("Službeni glasnik RS", broj 58/10) i Pravilnik o sadržini Ugovora o obavezi javnog prevoza u železničkom saobraćaju ("Službeni glasnik RS", broj 56/10).

Član 113.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

PRVI DEO

Sledeći deo